

Våld i nära relationer i Gävle kommun

Medborgarundersökning, 2021

Oskar Andersson, Rickard Mobäck

FoU Rapport 2022:2
FoU Välfärd – Region Gävleborg

Layout & form: Sam Halal & Oskar Andersson

Tryckeri: Gävle Offset

ISBN: 978-91-986805-3-9

Förord

Frihet från våld är en grundläggande fri- och rättighet. Att därför säkra människors mänskliga rättigheter är en av de viktigaste uppgifterna för demokratier världen över. Våld i nära relation är en folkhälsofråga som medför stort mänskligt lidande och omfattande samhällskostnader, och det är något som enligt flera myndigheter påverkats negativt av coronapandemin.

Att bli utsatt för våld av en närstående är generellt mer traumatiserande än att bli utsatt av en okänd person. Risken för upprepat våld är dessutom stor. Samtidigt är våld i nära relationer ofta ett dolt problem fyllt av skuld och skam. Många utsatta kan därtill uppleva att det är svårt att finna rätt stöd och hjälp. Som ett led i Gävle kommuns arbete för att motverka våld i nära relation gav därför kommunen våren 2021 FoU Välfärd ett kartläggningsuppdrag. Kartläggningen syftar till att ge en aktuell lägesbeskrivning av våld i nära relationer. Den har genomförts i Gävle kommun vid två tillfällen tidigare, 2014 och 2017. Med hjälp av tidigare kartläggningar och en enkätundersökning under pandemiåret 2021, bidrar denna rapport inte bara till ett aktuellt arbetsunderlag, utan rapporten följer dessutom utvecklingen av våldet över tid. Rapporten undersöker också om pandemiåret särskiljer sig från tidigare år. I 2017 och 2021 års kartläggning har frågor ställts kring barn som kan ha upplevt våld i nära relationer. Det är av största vikt att dessa barns rätt till stöd och skydd tas tillvara. Rättigheter som understryks i FN:s barnkonvention och lagen om barnfridsbrott, vilken trädde i kraft 1 juli 2021. Frågor har även tagits med om rädsla och minskat livsutrymme, så kallat latent våld. Detta eftersom traumatisering hos utsatta personer visat sig bli särskilt allvarlig när våldet utövats i en kontext av latent våld.

Ansvarig strateg med inriktning mot våldsprevention vid enheten för social hållbarhet i Gävle kommun, är Cecilia Vågberg. Det är också hon som initierat denna kartläggning. Ansvarig rapportförfattare inom FoU Välfärd är Oskar Andersson. Delförfattare och ansvarig för viss databearbetning är Rickard Mobäck inom Samhällsmedicin. Ansvarig för förarbete är Jofen Kihlström inom FoU Välfärd tillsammans med Gävle kommuns referensgrupp.

Med denna rapport vill jag rikta ett stort tack till dem som deltagit för att besvara enkäten samt de som bidragit till att färdigställa kartläggningen! Ett viktigt arbete i ett tyvärr allt för aktuellt sakområde!

Gävle 2022-01-14

Patrik Lind, avdelningschef FoU Välfärd, Region Gävleborg

Innehåll

Sammanfattning	1
Centrala begrepp	2
Bakgrund.....	3
Tidigare kartläggning i Gävle kommun	5
Syfte.....	6
Metod	6
Frågeställningar	7
Resultat.....	7
Vilka har svarat?	7
Utsatthet någon gång i livet	8
Utsatthet under vuxenlivet	11
Utsatthet senaste 12 månaderna.....	13
Skillnad över tid.....	15
Utsatthet under barndomen.....	16
Barns utsatthet vid våld i nära relationer.....	17
Konsekvenser av våldet	18
Stöd och hjälpsökande	21
Polisanmälan och åtal	24
Avslutande diskussion.....	26
Slutsats	31
Referenser	32
Bilaga 1. Enkät.....	35

Sammanfattning

Våld i nära relationer är ett problem som utöver stort lidande medför omfattande samhällskostnader. Begreppet våld i nära relationer är brett och kan omfatta våld mot såväl vuxna som barn och i alla typer av nära relationer. I syfte att få en bättre bild av våldet i nära relationer i Gävle kommun genomfördes föreliggande kartläggning. Kartläggningen genomfördes med hjälp av en webbenkät som 4042 invånare i Gävle kommun bjöds in att delta i. Frågorna i enkäten avsåg bland annat att undersöka utsatthet under olika perioder i livet och bland olika grupper samt konsekvenser av utsatthet och benägenhet att söka hjälp m.m.

Resultaten visade att fyra av tio respondenter hade utsatts för våld i en nära relation som vuxna och cirka en fjärdedel av respondenterna uppgav att de utsatts för våld i nära relation under barndomen. Cirka 12 procent uppgav att de utsatts för någon typ av våld i en nära relation det senaste året. Våldet som respondenterna uppgav att de utsatts för är framför allt psykiskt våld där förövaren är partner till den som utsatts. Kvinnor är de som i störst omfattning utsatts för våld och förövaren är i närmare 75 procent av fallen som rapporterats en man.

Bland de som utsatts för det allvarligaste våldet har det i 2 procent av fallen där män utsatts och i 29 procent av fallen där kvinnor utsatts gjorts en polisanmälan. Närmare hälften av de som utsatts för våld har sökt hjälp eller haft kontakt med någon organisation eller verksamhet på grund av sin utsatthet. En tredjedel av dessa upplever att den kontakt eller stöd de fått inte har motsvarat deras behov. Resultatet visar även att konsekvenserna av våldet framför allt innebär psykiska besvär. Tre av fyra kvinnor som utsatts för våld uppger att de fått ett eller flera psykiska besvär till följd av sin våldsutsatthet, varav en stor del är långvariga. Cirka 47 procent av de män som utsatts uppger att de fått psykiska besvär till följd av våldet, varav 27 procent uppger att de fått lindriga psykiska besvär som inte krävt vård eller annat professionellt stöd.

Våld och framförallt våld i nära relationer är komplexa frågor. Forskning visar att det finns behov av att jobba våldsförebyggande genom ökad jämlikhet, jämställdhet och goda förutsättningar för barn och unga. Samtidigt är det nödvändigt att långsiktigt och på olika nivåer i samhället öka kunskapen om hur våld i nära relationer och dess bakomliggande orsaker samt konsekvenser kan hanteras och förebyggas.

Centrala begrepp¹

Psykiskt våld

Psykiskt våld kan handla om nedsättande kommentarer, kränkningar, hot, tvång och trakasserier med mera.

Fysiskt våld

Fysiskt våld kan vara exempelvis slag, knuffar, sparkar, fasthållning, stryptag eller våld med tillhygge eller vapen.

Ekonomiskt och materiellt våld

Ekonomiskt våld är ekonomisk kontroll och används ofta som maktmedel.. Materiellt våld kan innebära förstörelse av egendom eller personliga föremål m.m.

Sexuellt våld

Sexuellt våld är omfattar påtvingade sexuella handlingar eller utsatthet för sexuella handlingar utan samtycke.

Försummelse

Att förvägras exempelvis mat, dryck, medicin eller någon typ av stöd eller omsorg som hen är i behov av.

Latent våld

Latent våld bygger på en passiv aggressivitet eller indirekta hot och ageranden som väcker rädsla och begränsar personen av rädsla för att utsättas för våld.

¹ Begreppsdefinitioner hämtade från boken “meningen med våld” av Per Isdal (2001).

Bakgrund

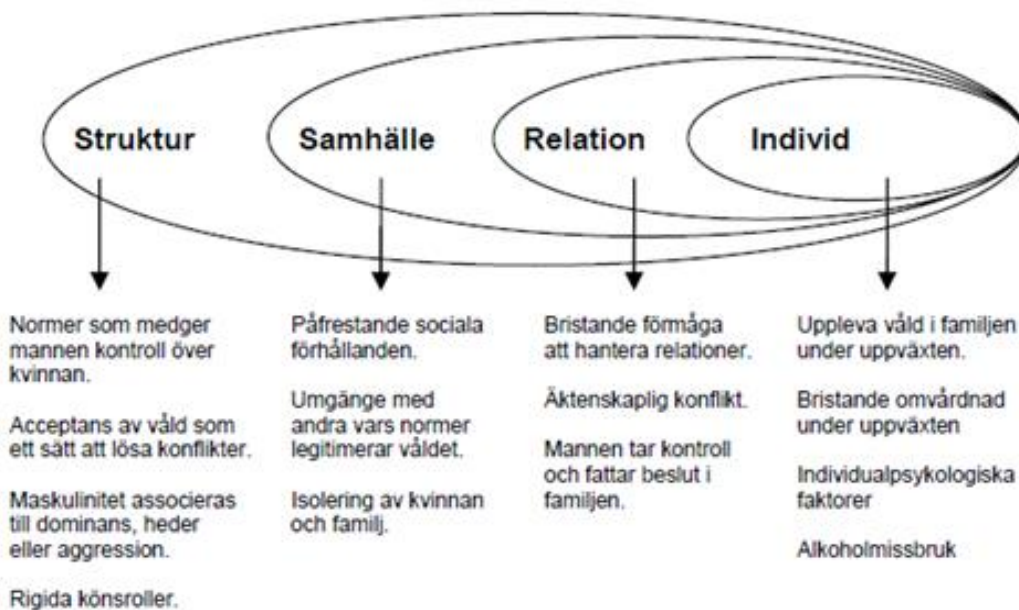
Våld i nära relationer är ett problem som utöver stort lidande medför omfattande samhällskostnader (Socialstyrelsen, 2016; Westfelt et al., 2019). Begreppet våld i nära relationer är brett och kan omfatta våld mot såväl vuxna som barn och i alla typer av nära relationer. Just den nära relationen gör att våldet har en annan karaktär. Till skillnad från andra typer av våld där förövaren och offret är obekanta har förövaren i en nära relation ständigt "tillgång" till offret. Detta innebär att möjligheterna att utöva andra typer av våld än bara fysiskt är större och mer vanligt förekommande (Socialstyrelsen 2016). Forskning har även visat att den som utsätts för våld i nära relation ofta lever under hård kontroll och stora begränsningar i livet (Gottzén 2017; Brännvall 2016; Heimer et al., 2014; Johnson 2008; Stark 2007; Lundgren et al., 2001). Våld i nära relationer innebär även i många fall en eskalering av våldet gällande både grovhet och frekvens över tid, samtidigt som våldet kan genomgå vad som benämns som en normaliseringsprocess (Holmberg och Enander 2004; Hydén 1994; Lundgren 1991). Normaliseringsprocessen kan förklaras som att ramen för vad den utsatta kan acceptera, i form av våld, ofta förskjuts i takt med att våldet eskalerar. Denna normalisering används ofta som förklaring till varför många utsatta tycks ha svårt att lämna en relation där de utsätts för våld (Westfelt et al., 2019; Socialstyrelsen 2016).

Utsattheten för våld i nära relationer är svår att mäta och bedöms omfatta stora mörkertal. Av de som utsätts för våld i en nära relation är det få som gör en polisanmälan och de anmälningar som görs omfattar framförallt de som utsätts för det allra grövsta våldet (Westfelt et al., 2019). Det har under de senaste tjugo åren genomförts flera regionala samt nationella kartläggningar av våld i nära relationer. Resultaten är dock svåra att jämföra då undersökningarna skiljer sig åt och har därför sannolikt fångat olika grupper av utsatta, såväl som olika typer och karaktär av våld. Uppgifter rörande kvinnors utsatthet för fysiskt våld varierar exempelvis mellan 2 till 8 procent under ett och samma år. Utsattheten för psykiskt våld visar sig oavsett vara mer omfattande än utsatthet för fysiskt våld, även om uppgifterna också där, under ett och samma år, visar på en variation mellan 5 till 24 procent i utsatthet hos kvinnor bland olika studier. Liknande fenomen finns också i uppgifterna kring utsatthet någon gång under vuxna livet där andelen utsatta varierar mellan 20 till 41 procent mellan olika kartläggningar (Lundgren et al., 2001; Lövestad och Krantz 2012; Nybergh et al., 2013; Brå 2014a; NCK 2014). Tidigare kartläggningar har visat att mäns våld mot kvinnor i en nära relation är mer omfattande och grövre till sitt slag än det våld som kvinnor utsätter män för. Därtill hör också att våldets konsekvenser är allvarigare för kvinnor än för män (SOU 2015:55; SOU 2014:6; Brå 2014a; NCK 2014; Brå 2009; SOU 2004:121).

Enligt Skinnari, Jonsson och Vesterhav (2019) är det möjligt att förstå mörkertalen inom våldet i nära relationer utifrån att det råder något som kan likställas med en tystnadskultur. I intervjuer med våldsutsatta framgår att det finns föreställningar om att kvinnor som utsätts har sig själva att skylla eller att män som misshandlas eller utnyttjas sexuellt är svaga. Utifrån dessa föreställningar skambeläggs den utsatta. Det i sin tur leder till att den utsatta inte benämner handlingarna som våld, eller för den delen brottsliga, och därmed även håller det för sig själv (ibid, 2019).

Gällande förövaren så menar Isdal (2001) att våld i nära relationer har sin grund i personlig eller relationell vanmakt hos den som utövar våldet. Våld i nära relationer kan därför bli ett verktyg för att upprätta eller stärka självbilden genom att utöva makt över personer som står förövaren nära. Vidare menar Isdal (2001) att förövaren själv oftast inte är omedveten om denna typ av självförstärkande och kontrollerande beteende hos sig själv. Utifrån att det finns en skam i att både bli utsatt men likväl att komma till insikt kring vad man som förövare orsakat och orsakerna till varför man nyttjar våld mot en partner eller närstående finns svårigheter att både kartlägga och arbeta med förebyggande och stödjande insatser. Arbeta med att synliggöra våldet i nära relationer och ansvarsgöra förövare lyfts som en viktig del i att förebygga våldet i nära relationer (ibid.).

WHO (2003) menar att förståelsen för vilka riskfaktorer som är kopplade till våld i nära relationer är en förutsättning för det förebyggande arbetet och för möjligheten att bedöma vilka konsekvenser våldet i nära relationer får. Samma rapport (WHO, 2003) har visat att våld i nära relationer är komplext och påverkas av faktorer på många nivåer i samhället. Genom att förstå komplexiteten bakom våldet och dess samhällsekonomiska konsekvenser kan det också vara möjligt att påvisa incitamenten för olika samhällsaktörers insatser för att motverka våldet (Socialstyrelsen, 2016). I figuren nedan redovisas WHO:s riskfaktorer kopplat till våld i nära relationer inom olika områden.

Figur 1. Förklaringsmodell gällande riskfaktorer för våld i nära relationer med ursprung ur WHO:s "Ecological model for understanding interpersonal violence" (Socialstyrelsen, 2016).

Denna modell visar att det dels finns socioekonomiska och individuella faktorer som bostadsområde, utbildningsnivå, inkomst, psykiska sjukdomar eller besvär, missbruk eller tidigare våldsutövande. På ett relationellt plan lyfts faktorer som bristande omvårdnad och föräldraskap under uppväxten, konflikter i förhållanden som är kopplat till könsroller och tillgångar. Även social

kontext med större tolerans för våld och kriminalitet är riskfaktorer kopplat till våld i nära relationer. Utifrån denna modell lyfter WHO (2003) att arbetet med att motverka våld i nära relationer ska ske på många plan i samhället. Vikten av att jobba med beteende och värderingar redan i förskolan är något som lyfts i syfte att tidigt ge människor verktyg att hantera relationer och känslor. Interventioner med syfte att stärka föräldraskap genom föräldraprogram, hembesök hos småbarnsfamiljer samt terapi för dysfunktionella familjer är andra typer av insatser som kan vara en del i att förebygga våld i nära relationer (ibid.). Andra typer av interventioner kan vara att via utbildning öka medvetenheten om våld i nära relationer inom skola, sjukvård, socialtjänst med mera, och därmed underlätta tidig upptäckt av individer som riskerar att utöva eller utsättas för våld. På samhällsnivå så kan det istället handla om att öka kunskapen om våld i nära relationer, dess konsekvenser och hur det kan förebyggas. Satsningar på rättsväsende lyfts som en förutsättning för att ge rätt stöd åt utsatta samt för att kunna lagföra förövare. Sist men inte minst lyfts också, utifrån ovan nämnda riskfaktorer, behovet av att arbeta för ökad jämlikhet och jämställdhet (ibid.)

Tidigare kartläggning i Gävle kommun 2014

2014 genomförde Gävle kommun den första kartläggningen av våld i nära relationer. För undersökningen användes webb- och postenkät med en svarsfrekvens på 40 procent. Av de som besvarade enkäten uppgav 34 procent att de utsatts för våld i nära relationer. Vanligast var det psykiska våldet som 33 procent av de svarande kvinnorna och 19 procent av männen uppgav att de någon gång hade varit utsatts för. Av de kvinnliga respondenterna hade 39 procent någon gång i livet utsatts för psykiskt, fysiskt och/eller sexuellt våld eller försummelse (Gävle kommun, 2014). En fjärdedel av de kvinnliga respondenterna i åldern 18 till 35 år uppgav att de utsatts för våld i nära relation senaste året. Sett till de olika våldstyperna så visade resultatet att andelen kvinnor som utsatts var dubbelt så stor som männens utsatthet. Störst könsskillnad återfanns i det fysiska våldet. Kvinnorna var även i högre grad utsatta för grovt våld än männen. Resultatet i rapporten visar att 34 procent av respondenterna någon gång i livet har utsatts för fysiskt, psykiskt och sexuellt våld samt försummelse (ibid.)

Resultaten från 2014 visade även att 11 procent av de kvinnliga och 8 procent av de manliga respondenterna utsatts för någon typ av våld det senaste året. Sett till utsatthet någon gång i livet uppgav 10 procent av kvinnorna att de utsatts för fysiskt våld och 5 procent att de utsatts för upprepat sexuellt våld av sin nuvarande eller före detta partner. Vidare kunde kartläggningen påvisa att kvinnor i högre grad utsätts för våld som vuxna, medan män framför allt utsatts under barndomen. Vanligast är att utsättas för våld vid upprepade tillfällen. Cirka en sjättedel av de kvinnor som utsatts har sjukrivits till följd av våldet medan cirka 25 procent av kvinnorna som utsatts har sökt eller haft behov av att söka sjukvård på grund av våldet de utsatts för. 30 procent av de som utsatts för våld sökte hjälp eller stöd hos polis, socialtjänst, hälso- och sjukvård eller liknande (ibid.)

2017

År 2017 genomförde Högskolan i Gävle, på uppdrag av Gävle kommun, en kartläggning av våld i nära relationer i Gävle kommun med liknande frågeställningar och formulär som 2014 (Skoog Waller & Langeborg, 2018). Resultatet visade att omkring 30 procent hade varit utsatta för våld i nära relationer under vuxenlivet. Personer i åldrarna 18-35 år hade i högre grad varit utsatta för våld i nära relationer jämfört med personer i åldrarna 36-85 år. Det var vanligast att ha utsatts av en partner i en tidigare relation och cirka 75 procent av allt rapporterat våld hade begåtts av män. Kvinnor hade i högre utsträckning än män utsatts för våld oavsett typ av våld. Undersökningen visade även att kvinnor i högre utsträckning utsattes för upprepat våld, vilket bidrog till högre grad av rädsla och inskränkning i livet än vad män rapporterat. Gällande konsekvenser av våldet visade resultatet att kvinnor upplevde allvarigare konsekvenser av våldet än män. Av respondenterna uppgav 25 procent att de varit utsatta för våld i nära relationer under barndomen (ibid.)

Respondenterna som utsatts i barndomen visade sig även löpa ökad risk att utsättas även som vuxna. Hälften av alla som utsatts för våld uppgav även att det funnits barn som bevittnat våldet i något fall. I cirka 30 procent av de fall där den våldsutsatta har barn har samma förövare utsatt även dem för våld. I 90 procent av de fall där barn varit närvarande eller utsatta för direkt våld var förövaren en man. Cirka 14 procent av respondenterna som utsatts för våld uppgav att de på grund av våldet varit i kontakt med någon instans i syfte att få hjälp eller stöd. Av dessa uppgav dock majoriteten att stödet de fått inte mötte deras behov. 6 procent av de som utsatts någon gång i livet uppgav att de någon gång polisanmält våldet (ibid.).

Syfte

Syftet med föreliggande kartläggning var att undersöka förekomsten av utsatthet för olika typer av våld i nära relationer bland invånarna i Gävle kommun, med hänsyn till variabler som till exempel de utsattas kön och ålder, förövarens kön samt de utsattas relation till förövaren. Kartläggningen syftade även till att undersöka i vilken grad utsatta upplevt olika former av konsekvenser av våldet, gjort polisanmälan eller sökt stöd, samt om det funnits barn med i bilden som bevittnat eller utsatts för våld.

Metod

Kartläggningen genomfördes med hjälp av en webbaserad enkät riktad till personer som var folkbokförda i Gävle kommun. Enkätens baserades på formuläret från 2017 års kartläggning men omarbetades och kortades ned. I nästa skede anlätades undersökningsföretaget Norstat för att administrera utskick av enkäten samt insamling av data. Urvalet bestod av totalt 4042 individer varav initialt 3000 slumpmässigt utvalda kvinnor och män, jämnt fördelade i åldersgrupperna 18-25, 26-40, 41-55, 56-70 och 71-85 år. I syfte att nå ut till fler och öka svarsfrekvensen tillfrågades även 1042 respondenter från Norstats egen panel inom Gävle kommun. Den tillfrågade panelen utgörs av individer som givit samtycke till att bjudas in till undersökningar som administreras av Norstat och är ingen specifik urvalsgrupp för föreliggande kartläggning. Inbjudan till webbenkäten skickades ut via vykort innehållandes information om undersökningen samt länk och

användaruppgifter för tillgång till enkäten. I informationen om samtycke framgick att respondenterna samtyckte till att delta i undersökningen genom att besvara enkäten. Webenkätsvaren samlades in med hjälp av företaget Norstat, vilka också garanterade att data hos dem behandlas med sekretess och lagras på skyddade servrar. Enkäten skickades ut i september 2021 och efter tre veckor utgick en påminnelse till de respondenter som inte besvarat enkäten. Datainsamlingen pågick i fem veckor.

Frågeställningar

- Hur stor är förekomsten av utsatthet för våld i nära relationer bland invånarna i Gävle kommun, avseende utsatthet under hela livet, vuxenlivet, barndomen och senaste året, stratifierat på typ av våld, kön och ålder?
- Hur ser förekomsten av våld ut över tid?
- Har Covid-19 påverkat utsattheten för våld?
- I vilken typ av relation är det vanligast att bli utsatt för våld i nära relation?
- Hur ser könsfördelning ut bland förövare?
- Hur ofta har barn varit utsatta för direkt våld av samma förövare som den svarande föräldern ?
- Hur ofta barn varit närvarande när den svarande föräldern utsatts för våld?
- Predicerar utsatthet för våld i nära relationer under barndomen utsatthet för våld i nära relationer under det vuxna livet?
- Hur stor andel av de som varit utsatta för våld i nära relationer har fått fysiska, psykiska eller ekonomiska konsekvenser?
- Hur stor andel av de som varit utsatta för våld i nära relationer har behövt sjukskriva sig som följd av våldet?
- Hur stor andel av de som varit utsatta för våld i nära relationer har sökt stöd eller hjälp hos myndigheter, stödenheter eller organisationer?
- I hur hög utsträckning anger de som sökt hjälp att de har fått den hjälp de behövde?
- Hur stor del av de utsatta har polisanmält att de utsatts för våld i nära relation?
- Vilka är de vanligaste anledningarna till att inte polisanmäla våld i nära relationer bland de utsatta som inte polisanmält våldet?

Resultat

I detta avsnitt redovisas resultatet av undersökningen indelat i olika typer av våld, tidsperioder i livet och teman kopplat till våldsutsatthet. I resultatdelen finns också citat från svar på de öppna frågorna i enkäten.

Vilka har svarat?

Av de 4 042 tillfrågade besvarade 772 individer enkäten, vilket ger en svarsfrekvens på 19 procent. Det bör även förtydligas att ett visst internt bortfall förekommer i enkäten, vilket innebär att antalet svar kan variera mellan frågorna. Fördelat på kön så var svarsfrekvensen 20 procent bland kvinnor och 17 procent bland män (tabell 1). Cirka 56 procent av respondenterna var män och 44 procent kvinnor.

Tabell 1. Svansfrekvens för respektive kön och åldersgrupp

Kön	Åldersgrupp	Antal svar	Totalt urval	Svansfrekvens
Kvinna	18-25 år	40	372	11%
	26-40 år	96	496	19%
	41-55 år	100	434	23%
	56-70 år	103	403	26%
	71-85 år	79	341	23%
	Totalt kvinnor		418	2046
Man	18-25 år	22	414	5%
	26-40 år	55	445	12%
	41-55 år	66	393	17%
	56-70 år	94	382	25%
	71-85 år	100	362	28%
	Totalt män		337	1996

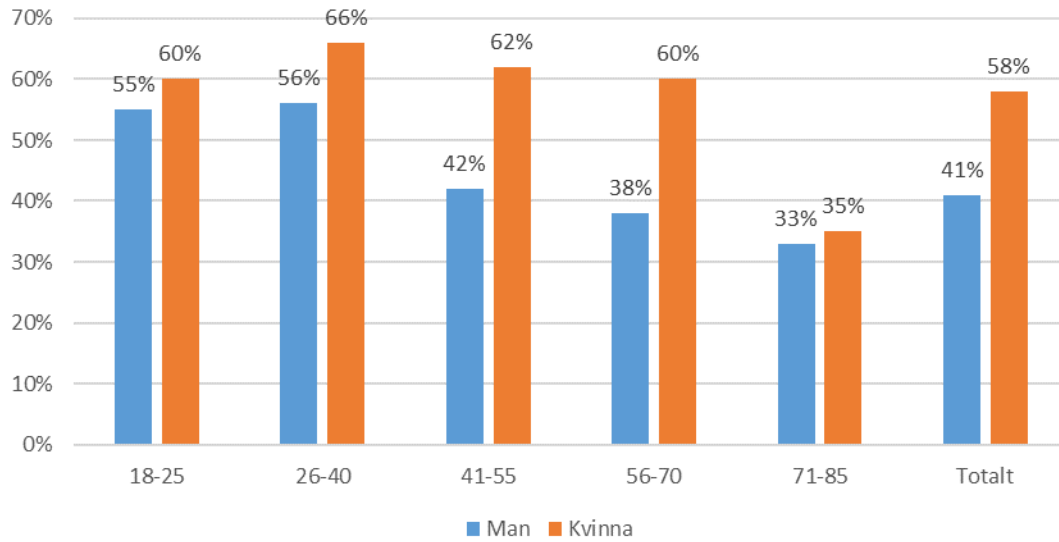
Bland de som svarat uppger 6 procent att de lever i trångboddhet. 18 procent av respondenterna bor i radhus, 40 procent i lägenhet och 42 procent uppger att de bor i villa. 96 procent av respondenterna uppger svenskt ursprung, 2 procent uppger utomeuropeiskt ursprung och 2 procent övrigt europeiskt ursprung. Gällande nuvarande sysselsättning uppger 48 procent att de arbetar som anställda medan 36 procent är pensionerade, återstående andel utgörs av främst studenter, egenföretagare och arbetssökande.

Utsatthet någon gång i livet

Hälften av alla respondenter uppger att de har utsatts för våld någon gång i livet. Resultatet visar att 58 procent av kvinnorna och 41 procent av männen som svarat på enkäten har utsatts för våld någon gång i livet (tabell 2). Bland de kvinnliga respondenterna är utsattheten relativt jämt fördelad över åldrarna 18-70 år medan de i gruppen 71-85 år uppger lägre utsatthet. Den grupp kvinnor där störst andel uppgett utsatthet är de i gruppen 26-40 år (figur 1).

Bland manliga respondenter är det främst män i gruppen 18-40 år som uppger utsatthet i vuxenlivet. Andelen utsatta män blir sedan lägre med högre ålder. Störst skillnad i utsatthet mellan kvinnor och män finns i åldern 41-70 år. I åldern 71-85 år är skillnaden i utsatthet marginell mellan könen (figur 1).

Figur 1: Utsatthet någon gång i livet, kön och åldersgrupp (n=389).

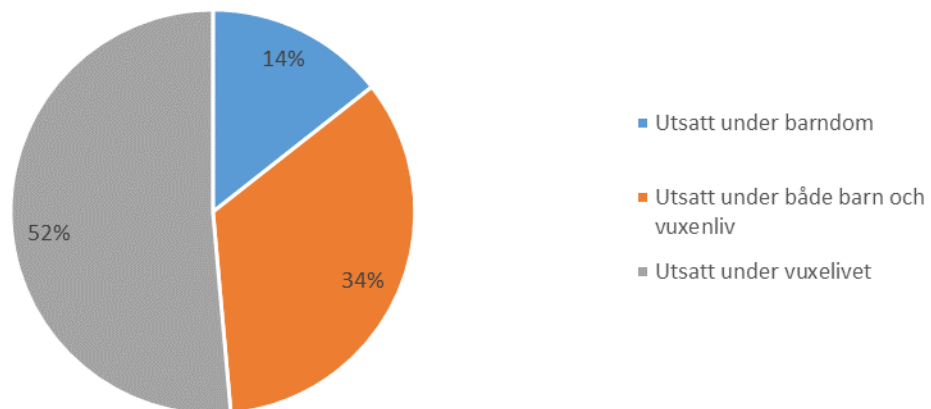

Tabell 2: Våldsutsatta någon gång i livet, andel av kön och ålder

Kön	Antal utsatta	Totalt antal	Andel
Kvinna	247	427	58%
Man	142	344	41%

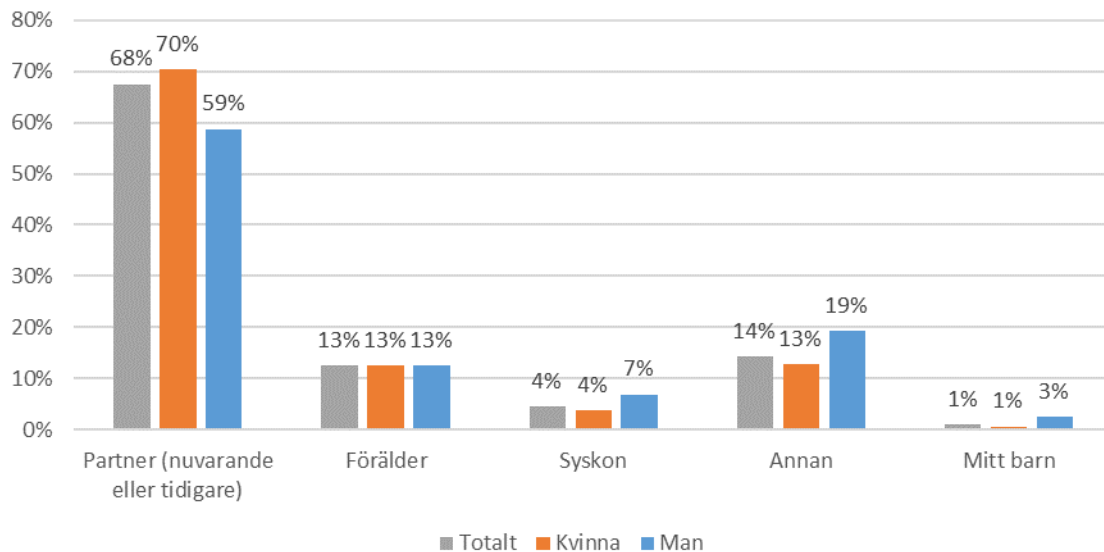
Resultaten visar att över hälften av alla som utsatts någon gång i livet enbart har utsatts som vuxen medan 34 procent uppger att de utsatt både som barn och vuxen och 14 procent endast utsatts under barndomen (figur 2).

Figur 2: Utsatthet under olika perioder i livet, andel (n=389).

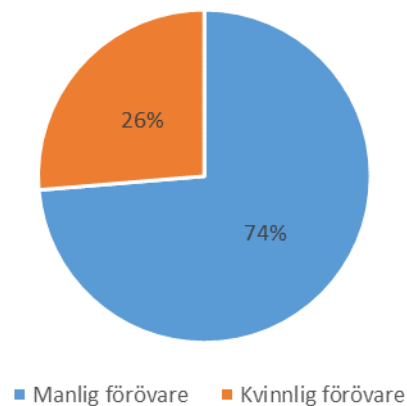
Av det våld som framkommit i denna kartläggning framgår det att förövaren i närmare 7 av 10 fall var den utsattes partner. 70 procent av våldet mot kvinnor utfördes av en partner medan män utsatts av en partner i 59 procent av fallen. 14 procent av våldet uppges ha utförts av någon annan än partner, förälder, syskon eller barn medan 13 procent av våldet begåtts av den utsattes förälder (figur 3).

Figur 3: Förövare, andel totalt och per kön (n=1297)

Utöver relation till förövaren så framgår det även av resultatet att cirka 74 procent av det rapporterade våldet har manliga förövare. Bland de män som utsatts för våld är det i 75 procent av fallen en kvinnlig förövare och bland de kvinnor som utsätts är förövaren i 88 procent av fallen en man (figur 4). Detta visar att det på totalen sett är vanligare att män utövar våld men att förövaren i en majoritet av fallen är av det motsatta könet än offret.

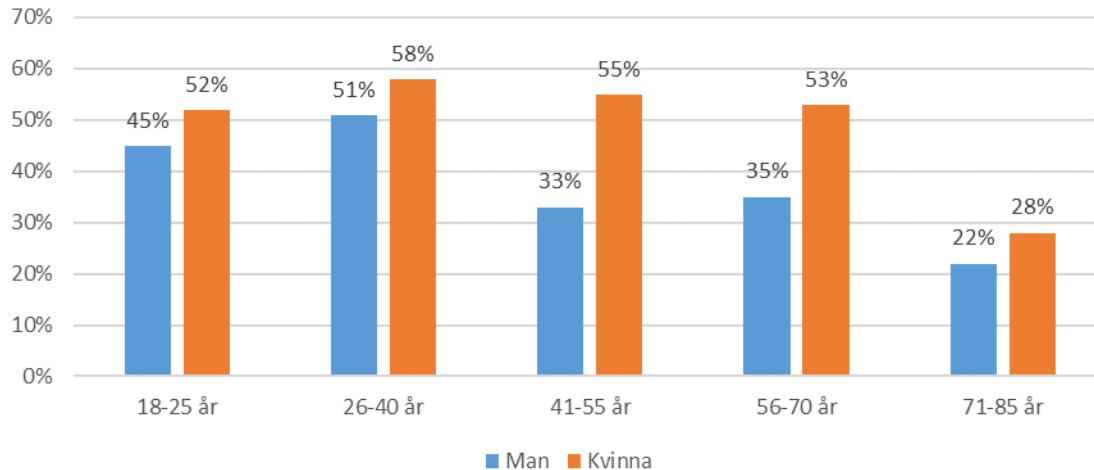
Figur 4: Förövarens kön, andel av totalt antal våldshandlingar (n=1231)

Utsatthet under vuxenlivet

Totalt 43 procent av respondenterna har uppgett att de varit utsatta för våld någon gång under vuxenlivet. 50 procent av de kvinnliga och 34 procent av de manliga respondenterna har uppgett detta.

Figur 5: Utsatthet under vuxenlivet, andel kön och åldersgrupp (n=332)

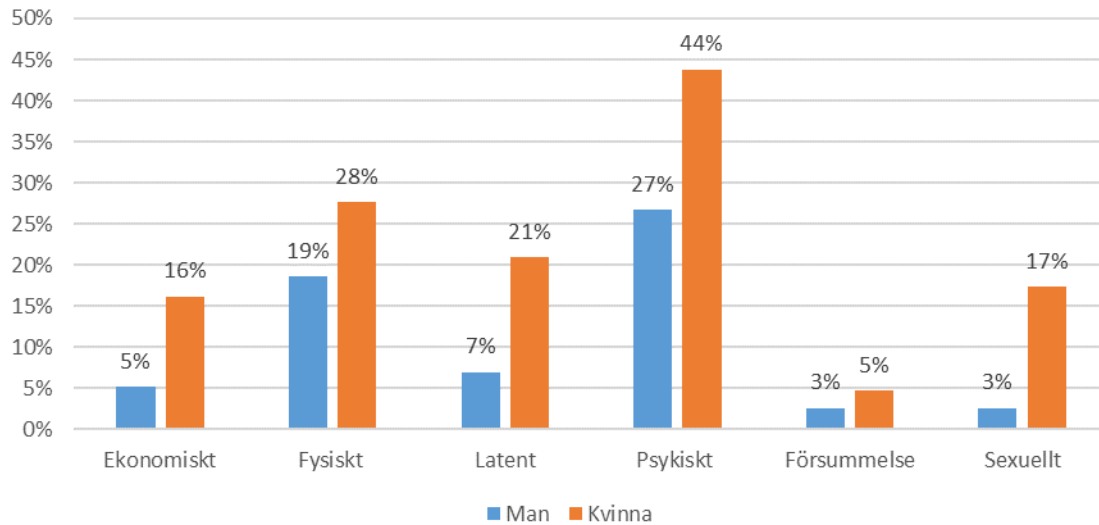

Tabell 5: Utsatta i vuxenlivet, antal av tot kön och åldersgrupp

Kön	Åldersgrupp	Antal utsatta	Totalt	Andel
Kvinna	18-25 år	21	40	53%
	26-40 år	56	96	58%
	41-55 år	55	100	55%
	56-70 år	55	103	53%
	71-85 år	22	79	28%
Man	18-25 år	10	22	45%
	26-40 år	28	55	51%
	41-55 år	22	66	33%
	56-70 år	33	94	35%
	71-85 år	22	100	22%

Av de respondenter som utsatts i vuxenlivet är det psykiska våldet vanligast bland både kvinnor och män. Det psykiska våldet mot kvinnor uppgår till 44 procent, följt av fysiskt våld (28 %), latent (21 %), sexuellt (17 %), ekonomiskt (16 %) och försummelse (5 %). Även bland männen är störst andel utsatts för psykiskt våld (27 %), följt av fysiskt våld (19 %). Andelen män som utsatts för andra typer av våld är dock relativt lågt jämfört med motsvarande siffror bland kvinnor, detta med undantag för utsatthet för försummelse (figur 6).

Figur 6: Utsatthet som vuxen, andel typ av våld och kön (n=332)

Tabell 6: Utsatthet för respektive våldstyp under vuxenlivet, antal och frekvens per kön

Kön	Typ av våld	Antal svar	Totalt	Andel
<i>Kvinna</i>	Ekonomiskt och materiellt våld	69	426	16%
	Fysiskt våld	118	427	28%
	Latent våld	89	426	21%
	Psykiskt våld	187	427	44%
	Försummelse	20	424	5%
	Sexuellt våld	74	426	17%
<i>Man</i>	Ekonomiskt och materiellt våld	18	343	5%
	Fysiskt våld	64	344	19%
	Latent våld	24	344	7%
	Psykiskt våld	92	344	27%
	Försummelse	9	343	3%
	Sexuellt våld	9	343	3%

Gällande frekvens i utsatthet uppger 63 procent av de som utsatts för våld att de utsatts vid flertal tillfällen i vuxenlivet. Bland de kvinnor som utsatts för våld under vuxenlivet uppger 65 procent att de utsatts vid flertal tillfällen jämfört med 58 procent bland männen som utsatts i vuxenlivet (tabell 7).

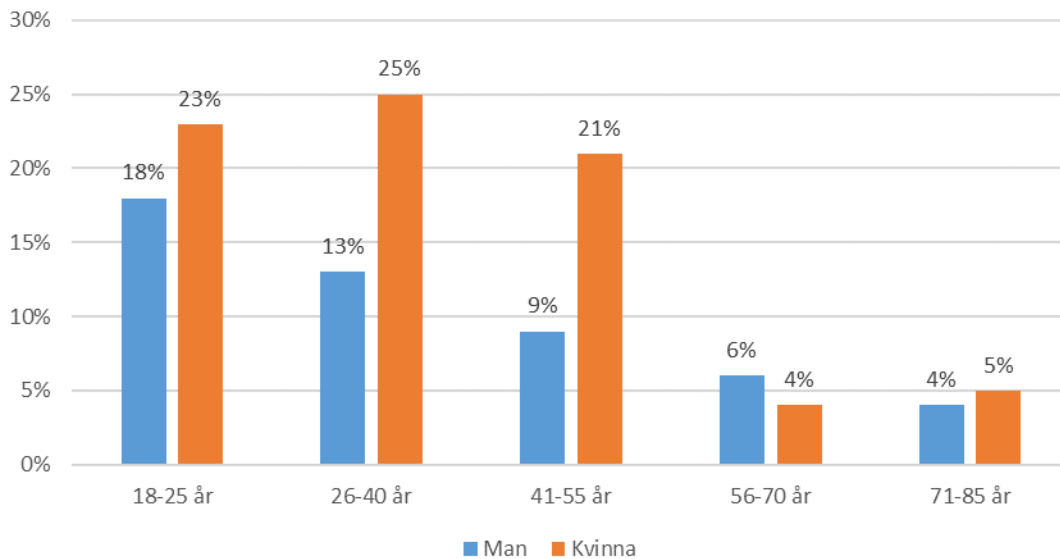
Tabell 7: Antal/andel per respektive kön som utsatts för våld vid flertal tillfällen under vuxenlivet (n=1116)

Kön	Utsatt vid flertal tillfällen	Totalt	Andel
Män	237	408	58%
Kvinnor	879	1360	65%
Totalt	1116	1768	63%

Utsatthet senaste 12 månaderna

Totalt 12 procent av respondenterna uppger att de utsatts för våld någon gång de senaste tolv månaderna. 15 procent av kvinnorna och 8 procent av männen. Resultatet visar att kvinnor i gruppen 18-55 år är de som är mest utsatta det senaste året. Bland män är utsattheten störst hos de mellan 18-25 år för att sedan minska succesivt med högre ålder. Bland kvinnorna finns dock inte denna succesiva minskning som hos männen utan istället en relativt jämn nivå fram till 55 år, varpå det sedan sker en drastisk minskning efter 55 år (figur 9).

Figur 9: Utsatt för våld senaste året, andel kön och åldersgrupp (n=89)

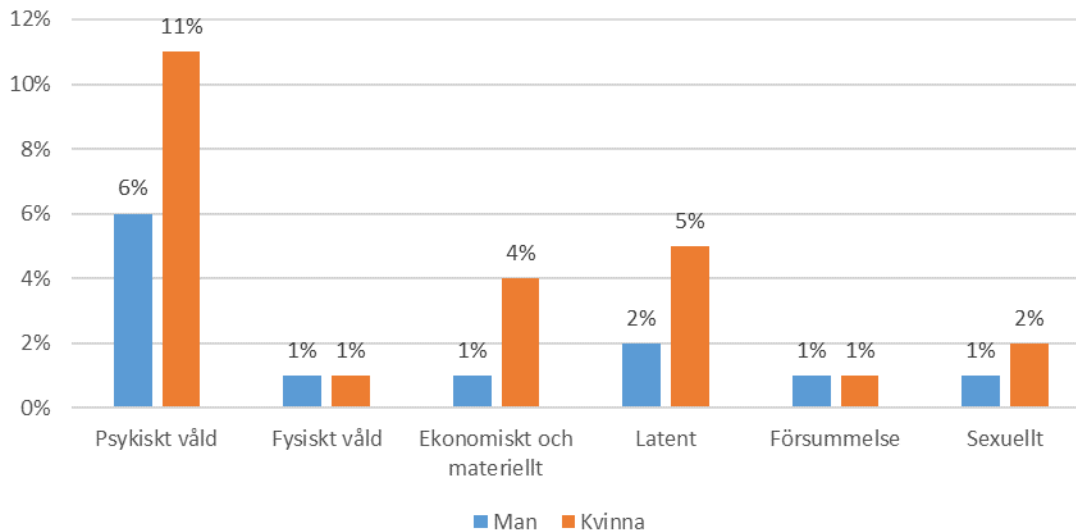

Tabell 7: Utsatthet våld senaste året, antal och andel per kön och åldersgrupp

Kön	Åldersgrupp	Antal svar	Totalt	Andel
Kvinna	18-25 år	9	40	23%
	26-40 år	24	96	25%
	41-55 år	21	100	21%
	56-70 år	4	103	4%
	71-85 år	4	79	5%
Man	18-25 år	4	22	18%
	26-40 år	7	55	13%
	41-55 år	6	66	9%
	56-70 år	6	94	6%
	71-85 år	4	100	4%

Resultaten visar att psykiskt våld mot kvinnor är det vanligaste senaste året, följt av psykiskt våld mot män. Näst vanligaste våldstypen är sedan latent och ekonomiskt och materiellt våld mot kvinnor medan fysiskt våld samt försummelse och sexuellt våld rapporterades i en relativt låg och jämn nivå mellan könen (figur 10).

Figur 10: Typ av våldsutsatthet senast 12 månaderna, andel kön och typ av våld (n=89)

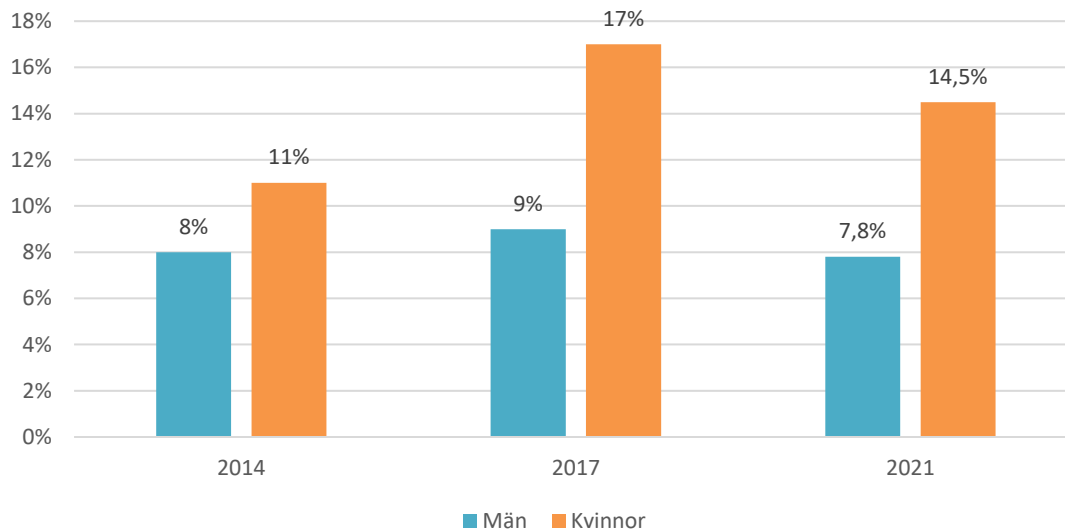
Tabell 8: Utsatthet per våldskategori, kön

Kön	Typ av våld	Antal svar	Totalt	Andel
Kvinna	Psykiskt våld	49	427	11%
	Latent våld	22	425	5%
	Ekonomiskt och materiellt våld	17	425	4%
	Sexuellt våld	7	426	2%
	Fysiskt våld	6	425	1%
	Försummelse	3	423	1%
Man	Psykiskt våld	22	344	6%
	Latent våld	6	344	2%
	Fysiskt våld	5	343	1%
	Försummelse	3	343	1%
	Sexuellt våld	2	343	1%
	Ekonomiskt och materiellt våld	2	344	1%

Skillnad över tid

Av de tre kartläggningar som gjorts av våld i nära relationer i Gävle kommun (2014, 2017) visar resultaten att det, över tid, är ganska små skillnader bland kvinnor gällande "utsatthet senaste tolv månaderna" och bland män är skillnaden i princip obefintlig (figur 11).

Figur 11: Andel våldsutsatthet senaste året per kön, jämförelse över tid.

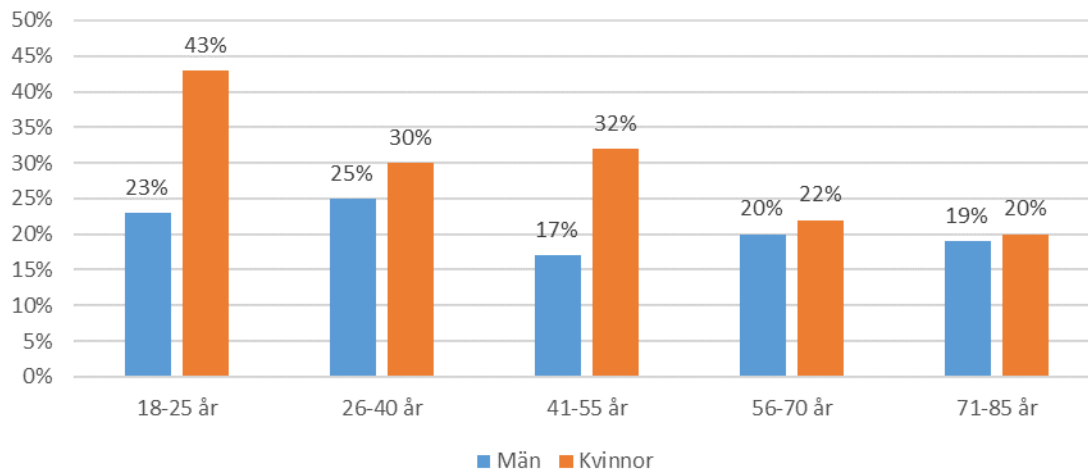
Tabell 9: Våldsutsatthet senaste året, andel kön och våldstyp

	2014		2017		2021	
	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor
Psykiskt våld	8%	10%	8%	14,5%	6,5%	11,5%
Fysiskt våld	1%	2%	2,5%	2%	1,5%	1,4%
Våld totalt	8%	11%	9%	17%	7,8%	14,5%

Utsatthet under barndomen

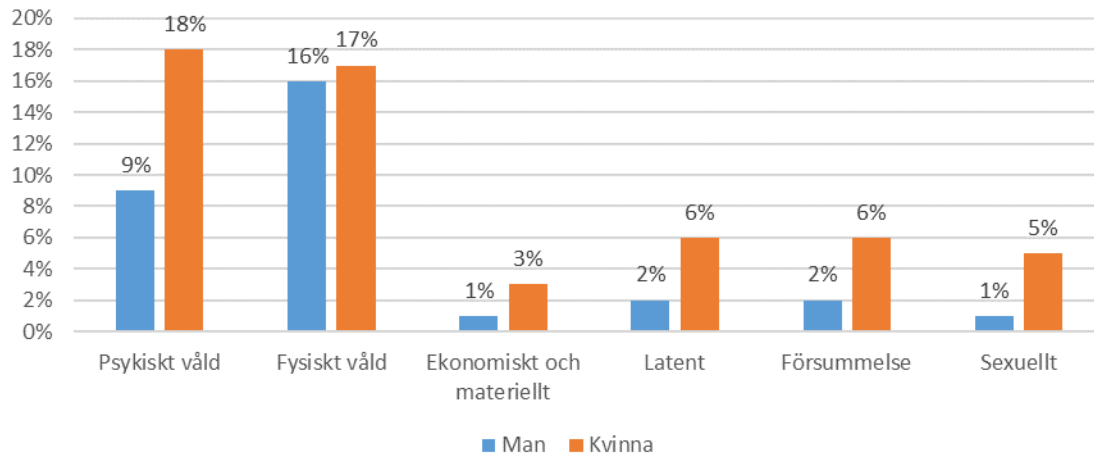
Totalt uppger 24 procent av respondenterna att de utsatts för någon typ av våld under barndomen. 28 procent av kvinnorna och 20 procent av männen uppger att de utsatts för våld som barn. Den grupp där högst andel utsatts i barndomen är kvinnor 18-25 år följt av kvinnor 26-55 år (figur 12). Bland männen är det mer jämt fördelat över åldersgrupperna även om andelen utsatta män i gruppen 18-40 är aningen högre än i övriga åldersgrupper.

Figur 12: Utsatthet för våld under barndomen, andel kön och ålder (n=185)

Av de som utsatts under barndomen är det vanligast att ha utsatts för fysiskt eller psykiskt våld. Gällande fysiskt våld är skillnaden i utsatthet mellan män och kvinnor liten. Skillnaden i utsatthet för psykiskt våld är dock större, där andelen kvinnor som utsatts för psykiskt våld är dubbelt så stor som andelen män. Sett till övriga våldskategorier uppger 5 till 6 procent av kvinnorna att de utsatts för latent och sexuellt våld samt försummelse och 3 procent för ekonomiskt och materiellt våld (figur 13). Bland män är utsattheten för latent, sexuellt våld samt försummelse och ekonomiskt våld mellan 1 till 2 procent.

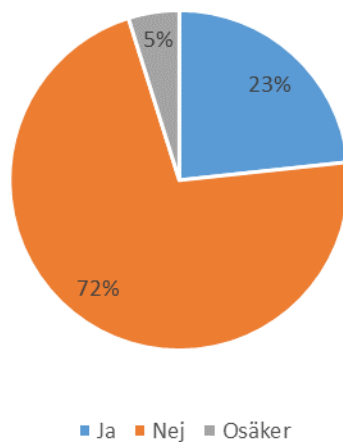
Figur 13: Utsatthet i barndomen, andel våldstyp och kön (n=189)

Barns utsatthet vid våld i nära relationer

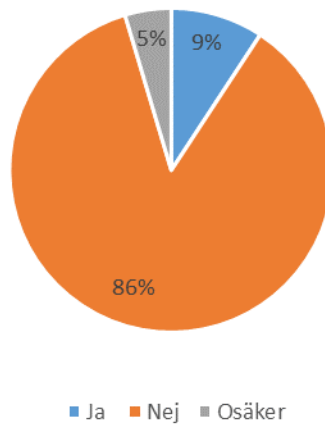
Bland de respondenter som utsatts för våld uppger 23 procent att barn vid något tillfälle har bevittnat när respondenten utsatts för våld av sin partner. 5 procent av respondenterna uppger att de är osäkra på om deras barn bevittnat när respondenten tillika föräldern utsatts för våld av partner (figur 14).

Figur 14: Barn som bevittnat vuxnas våld, andel (n=103)

Närmare en av tio respondenter som utsatts för våld uppger också att deras barn har utsatts för våld av samma förövare. 5 procent uppger att de är osäkra på om deras förövare även utsatt dennes barn (figur 15).

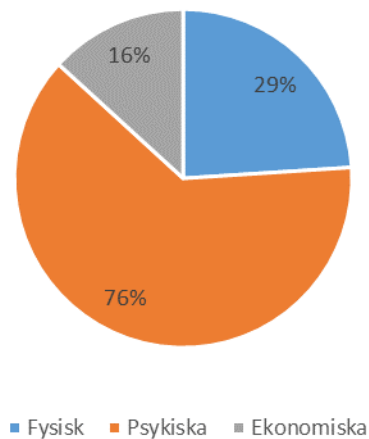
Figur 15: Barn har utsatts av samma förövare som föräldern, andel (n=108)

Konsekvenser av våldet

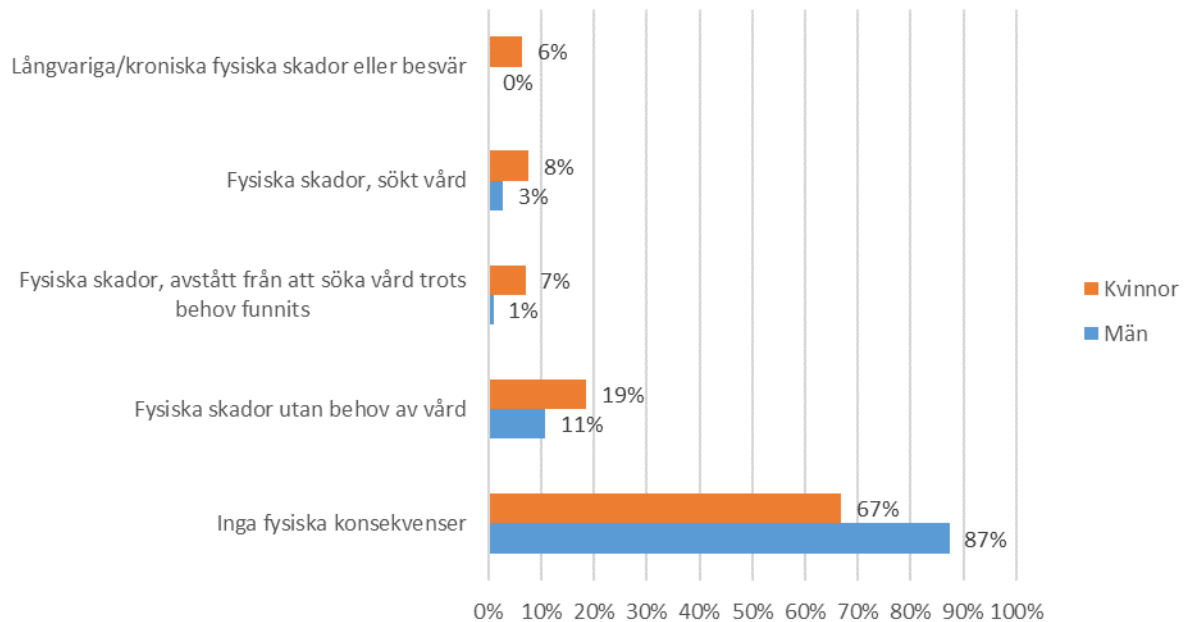
Bland de som utsatts för våld uppger 76 procent att de har fått psykiska konsekvenser till följd av våldet. 29 procent av de som utsatts uppger att de fått fysiska konsekvenser till följd av våldet medan 16 procent uppger att de fått negativa ekonomiska konsekvenser till följd av det våld de utsatts för (figur 16). I frågan om konsekvenser av våldet har det funnits möjlighet att ange fler än ett alternativ, vilket gör att totalen summerar över 100 procent.

Figur 16: Uppgivna konsekvenser av våldet, andel typ av konsekvens (n=393)

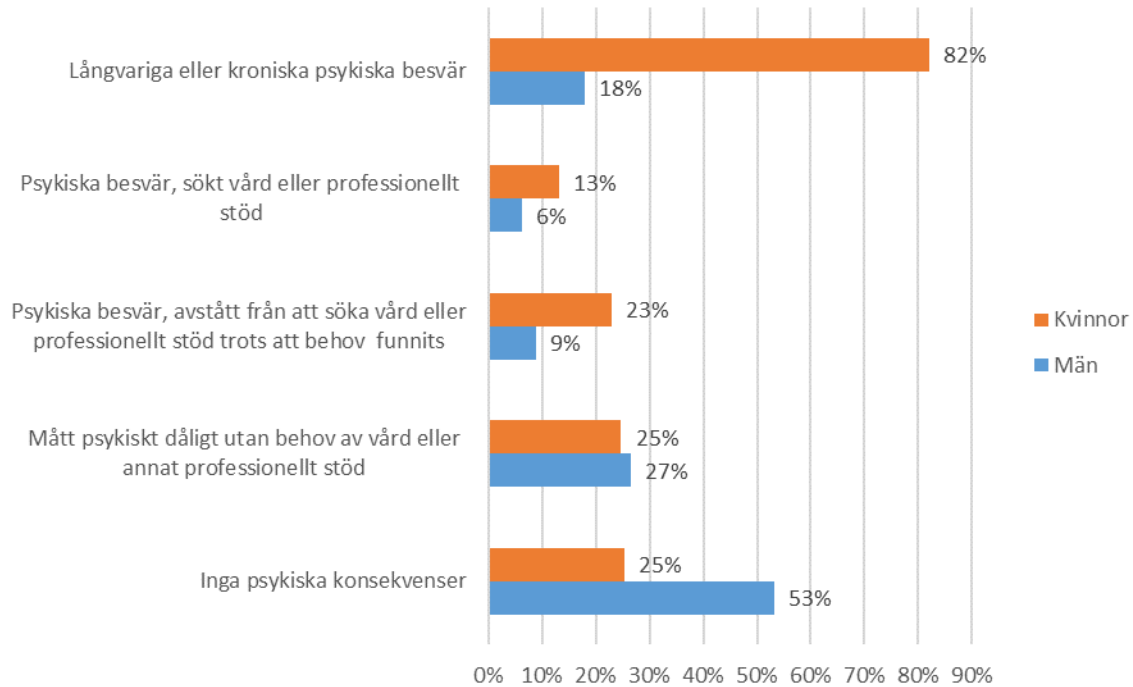
Resultatet från undersökningen visar att de allra flesta av de 29 procent av respondenterna som fått fysiska konsekvenser fått den typ av skador som inte krävt sjukvård. Vid jämförelsen mellan könen framgår det att andelen kvinnor som fått mer allvarliga eller långvariga konsekvenser eller besvär av våldet är mer än dubbelt så stor som bland männen medan männen i högre grad uppger att våldet lett till skador som inte krävt sjukvård eller inte fått fysiska konsekvenser alls (figur 17).

Figur 17: Fysiska konsekvenser av våldet, andel typ av skada och kön (n=285)

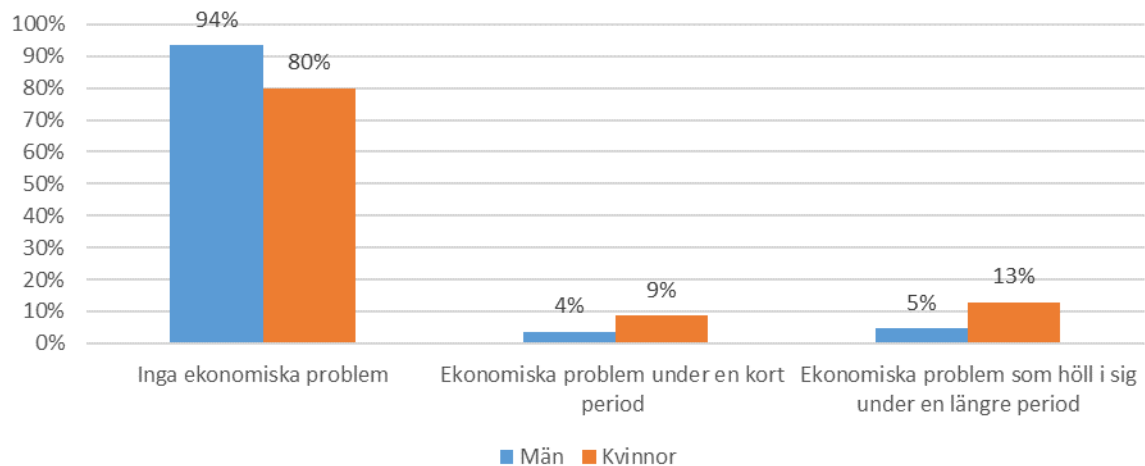
Som figur 16 visar är psykiska besvär den vanligaste konsekvensen som uppgetts till följd av våld. 75 procent av kvinnorna som utsatts för våld uppger att de fått ett eller flera psykiska besvär av det våld de utsatts för. Dessa kvinnor uppger framför allt att de fått långvariga eller kroniska psykiska besvär, dåligt psykiskt mående av mindre allvarligt slag, eller av sådan grad att det krävt professionellt stöd eller vård (figur 18). Cirka 47 procent av männen uppger att de fått psykiska besvär till följd av våldet varav 27 procent uppger att de fått lindriga psykiska besvär som inte krävt vård eller annat professionellt stöd. 18 procent av männen uppger att de fått långvariga eller kroniska psykiska besvär till skillnad från kvinnorna där motsvarande andel är 82 procent. Det framgår även hos båda könen, trots att kvinnor uppger allvarligare konsekvenser, att andelen som sökt vård till följd av sina psykiska besvär är låg (figur 18).

Figur 18: Psykiska konsekvenser av våldet, andel typ av skada och kön (n=289)

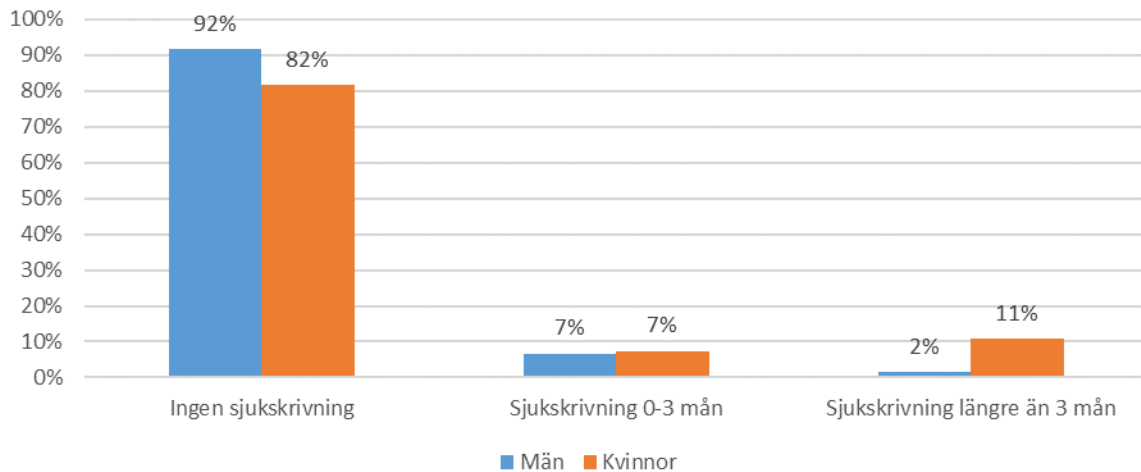
Även gällande ekonomiska konsekvenser är det högre andel kvinnor som drabbats till följd av våldet. 13 procent av kvinnorna uppger att de fått långvariga ekonomiska problem till följd av våldet och 9 procent uppger att de fått ekonomiska problem under en kortare period som konsekvens av sin utsatthet (figur 19). Bland männen är andelen som drabbas av ekonomiska konsekvenser lägre.

Figur 19: Ekonomiska konsekvenser av våldet, andel typ av konsekvens och kön (n=281)

Sjukskrivning till följd av våldsutsatthet är vanligast bland kvinnor. Sett till längd på sjukskrivningen så är kvinnor överrepresenterade i gruppen som sjukskrivits längre än tre månader, vilket endast är 2 procent av männen (figur 20). Bland de som har sjukskrivits upp till tre månader är andelen män och kvinnor däremot lika.

Figur 20: Sjukskrivning till följd av våld, andel kort/långtid och kön (n=293)

Stöd och hjälpsökande

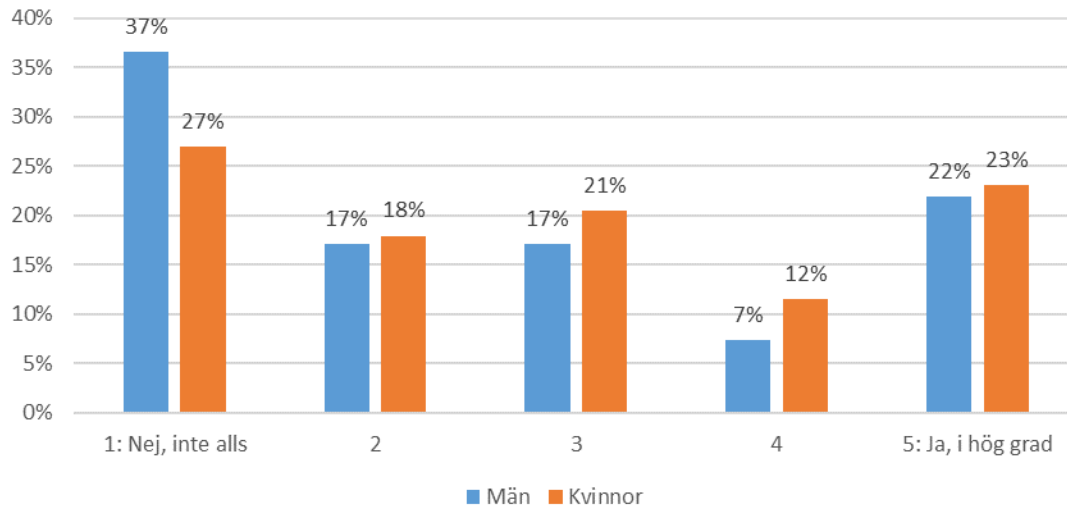
Bland de 389 respondenter som uppgett att de utsatts för våld någon gång i livet har 48 procent haft kontakt med eller sökt hjälp hos någon instans. I tabell 10 nedan redovisas de fem vanligaste instanser som utsatta kontaktar eller söker stöd hos.

Tabell 10: Vanligaste instanser att söka hjälp och stöd hos, andel (n=186)

Instans	Andel
Hälso- och sjukvård	22%
Polis	15%
Socialtjänst	12%
Familjerätt	8%
Advokat	7%

På frågan om den hjälp som givits har motsvarat behovet uppger 30 procent att så inte alls var fallet, jämfört med de 23 procent som uppger att det i hög grad motsvarat behovet. Fördelat på kön så framgår det att män i högre utsträckning uppger att stödet inte alls svarade till behovet. Kvinnor å andra sidan uppger i högre utsträckning än män att stödet de fått svarat till deras behov.

Figur 20: Grad av upplevelse av att få rätt stöd, andel kön och betyg (n=119)

Tabell 11: Genomsnittligt betyg av bemötande, ej viktat utifrån antal hjälpsökande

Har sökt hjälp hos	Genomsnittligt betyg i bemötande
Hälso- och sjukvård	4,0
Socialtjänst	2,0
Polis	3,2
Familjerätt	2,9
Advokat	4,3

Vad säger de som utsatts om varför de inte har sökt hjälp eller stöd?

Av de som lämnat kommentarer på varför de ej sökt hjälp anges flera anledningar. En del av respondenterna hänvisar till en utsatthet som skett under barndomen där synen på våld och framför allt barnaga var en annan. Vissa av dess respondenter uppger att de inte förstått att de utsatts för våld medan andra uppger att de upplevt en utsatthet men att det inte fanns hjälp att få då ansvaret för utsattheten ansågs bero på exempelvis olydnad. Det finns även de respondenter som utsatts under barndomen utan att hänvisa till en, i nuläget, föråldrad syn på våld men att de som barn saknade vetskap om att det gick att söka hjälp.

”Tanken på att kontakta någon myndighet eller någon myndighetsperson fanns överhuvudtaget inte när jag var barn” (Resp. 1)

”Var ung, pengar av lön togs ifrån mig, hånades för att jag inte var med kompisar.. hade ingenstans att gå, ingen att prata med som inte skulle prata/bli skvaller och slå tillbaka på mig med konsekvenser. Syskon att ta hand om...”(Resp. 2)

Av de som gett kommentarer om varför de ej sökt hjälp uppger vissa att det finns en oro för att män som utsätts för våld inte ska tas på allvar, framför allt när det handlar om mäns utsatthet för fysiskt våld av kvinnlig partner. Andra uppger att det finns en upplevd förväntan på män att hantera sin utsatthet eller att de inte överhuvudtaget drabbas av våld. Exempelvis uppger en respondent att denne hade utsatts för våldtäkt och tjatsex men att den insikten inte kom förrän långt i efterhand då han insett att hans föreställning om att ”män” alltid ska vilja ha sex ledde till att detta ansågs som normalt även för honom.

”Den gång jag blev våldtagen förstod jag inte det förrän långt efter, då jag inte tänkte att en kvinna kunde våldta en man...” (Resp.3)

”Hur trovärdig är en man som anmäler en stackars svag kvinna?!” (Resp.4)

Andra kommentarer belyser det faktum att det kan vara svårt att på egen hand inse att man själv är utsatt, och att när insikten kommer antingen hanteras problemet genom att avbryta relationen eller med stöd från vänner och bekanta. Andra uppger att de sökt hjälp genom exempelvis terapi av andra orsaker och att insikten då väckts om att de utsatts för våld. Respondenter uppger även att det finns en rädsla för ökat våld och att det finns en oro att inte bli tagen på allvar och osäkerhet kring var eller hur man ska söka hjälp. Vissa uppger även att de inte insett att de utsatts för våld och därför inte sökt hjälp. Det uppges även att den utsatte konfronterat sin förövare tillika partner som sedan själv sökt terapi för att sluta utöva våld.

”Har inte upplevt det fysiska våldet så allvarligt eller frekvent. Det är det psykiska våldet som varit jobbigt men har inte insett det förrän ganska nyligt. Jag har haft terapi av andra orsaker och då fått stöd för mitt mående. Så jag har ändå fått den hjälp jag behövt på nåt sätt.”(Resp.5)

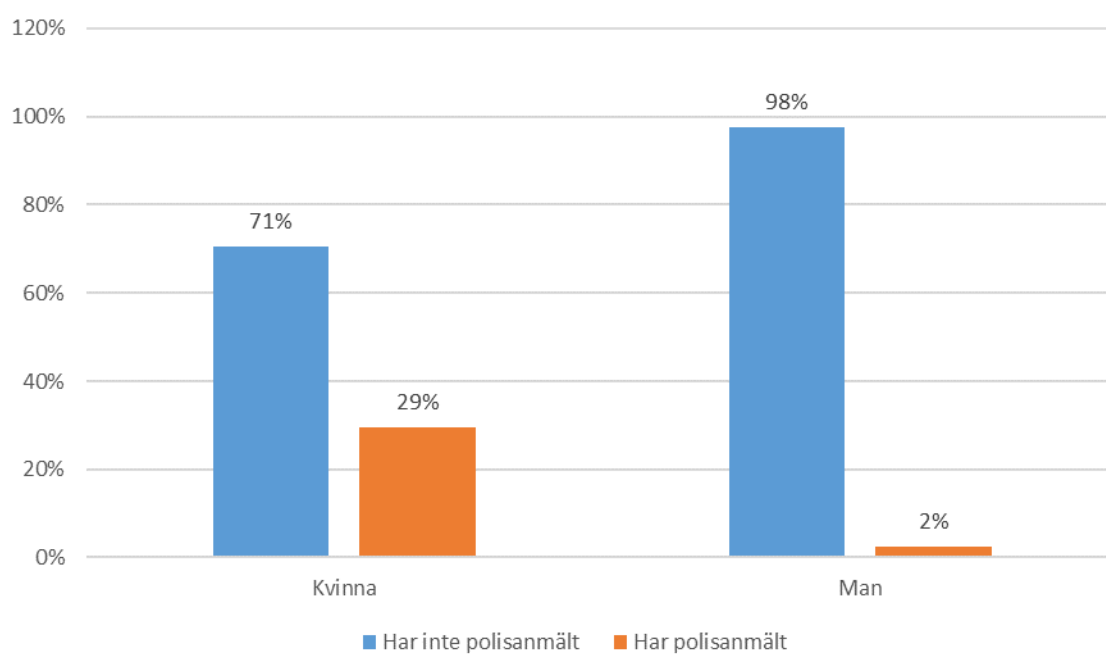
”Upplevde inte att jag var tillräckligt utsatt, älskade min partner. Var min första relation och visste inte vad som var normalt även om jag nånstans förstod att det inte var ok.”(Resp.6)

”Jag utsattes främst för psykisk misshandel, men med ett inslag av sexuellt tvång. Vi har pratat hemma om situationen och personen i fråga har sökt hjälp själv i form av terapi.”(Resp.7)

Polisanmälan och åtal

Av de som uppgett att de utsatts för allvarligt våld² uppger 22 procent att det gjorts en polisanmälan av våldet. Sett till andel anmälningar för respektive kön framgår det att 29 procent av kvinnorna uppger att det skett en polisanmälan av det allvarliga våldet de utsatts för (figur 21). Bland männen som utsatts för allvarligt våld har det i 2 procent fallen gjorts en polisanmälan.

Figur 21: Polisanmälan av allvarligt våld, andel av kön (n=143)

² Allvarligt våld = 4:a eller 5:a på en femgradig skala över allvarlighetsgrad.

Tabell 12: Polisanmälan, utsatthet för allvarligt våld, antal och andel av kön och total (n=143)

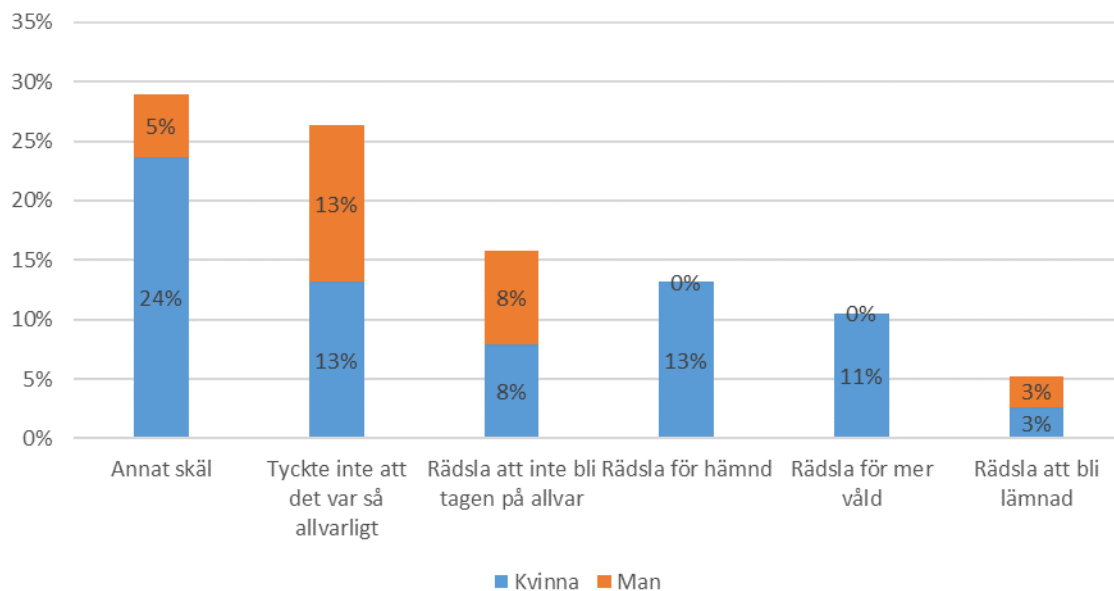
	Har polisanmält	Har inte polisanmält	Andel som polisanmält
Kvinna	30	72	29%
Man	1	40	2%
Totalt	31	112	22%

Tabell 13: Polisanmälan, total våldsutsatthet och allvarligt våld, andel (n=532)

Polisanmälan	Har polisanmält	Har inte polisanmält	Andel som polisanmält
Samtliga våldsutsatta	44	389	11%
Utsatta för allvarligt våld	31	143	22%

Av de skäl som anges till varför polisanmälan ej gjorts är "annat" det vanligaste och även vanligaste skälet som uppges av kvinnor. Då möjligheten att specificera innebörden av "annat" går det heller inte att utläsa ryms inom denna kategori. Näst främsta skälet till att inte anmäla är att våldet inte ansågs allvarligt nog, vilket anges till lika stor andel av kvinnor som män. Även rädsla att inte bli tagen på allvar är lika stor bland kvinnor som män och är tredje främsta anledningen till varför anmälan ej gjorts. Rädsla för hämnd och mer våld är skäl som endast kvinnor uppgett, medan rädsla att bli lämnad är ett mindre vanligt skäl men jämt fördelat mellan män och kvinnor.

Figur 22: Skäl till att inte polisanmäla det allvarliga våldet, total och andel av kön (n=112)

Vad skulle ha fått dig att göra en polisanmälan?

Av de som lämnat kommentarer så uppger de bland annat att det finns en rädsla för vilka konsekvenser anmälan och den processen kan få. Vissa avstår i rädsla för att barnen ska fara illa, medan andra anger att det beror på att förövaren hotar att skada sig själv eller suicidera om denne anmäls eller pekats ut. Andra respondenter uppger istället att det finns en oro att det de utsatts för inte ska tas på allvar eller inte gå att bevisa, framförallt då det handlar om psykiskt eller latent våld.

“Psykisk terror kan inte polisanmälas”(Resp.8)

Respondenter som utsatts som barn eller unga uppger bland annat att det inte funnits det stöd som behövts för att förmå dem att göra en anmälan, samt att det funnits en tilltro till att föräldrar och andra vuxna ska uppmärksamma och hantera barns utsatthet.

“Jag var ett barn som litade på att min mamma gjorde det hon kunde för att skydda oss.”(Resp.9)

“Jag var fem år och förstod inte vad jag utsattes för”(Resp.10)

Avslutande diskussion

Våldets omfattning och karaktär

Hälften av de som besvarat enkäten uppger att de utsatts för våld någon gång i livet. Kvinnors utsatthet ligger på en jämn nivå från 18 års ålder ända upp till omkring 70 år. Därefter är det en låg andel kvinnor som uppger att de utsatts för våld. Andelen män som utsätts är oavsett ålder lägre än andelen kvinnor och andelen utsatta män minskar linjärt med högre ålder. Vad som dock är tydligt är att över hälften av både kvinnorna och männen i åldern 18-40 år uppger att de utsatts för våld någon gång i livet. Bland de 43 procent som utsatts under vuxenlivet är andelen kvinnor fortfarande större än andelen män. Vidare visar resultaten att av samtliga utsatta har hälften utsatts endast i vuxenlivet, 14 procent endast under barndomen, och 34 procent har utsatts både i barndom och som vuxna.

Det psykiska våldet är det vanligast förekommande våldet bland båda könen medan fysiskt våld är näst vanligast. Detta stämmer väl överens med andra studier som visat att utsattheten för psykiskt våld är mer omfattande än utsatthet för fysiskt våld (Lundgren et al. 2001; Lövestad och Krantz 2012; Nybergh et al. 2013; Brå 2014a; NCK 2014). Föreliggande undersökning visar även att kvinnor utsätts för latent, ekonomiskt och materiellt samt sexuellt våld i avsevärt högre grad

än män. Tidigare forskning har kunnat visa att våld i nära relationer i hög grad är upprepat våld (Holmberg och Enander 2004; Hydén 1994; Lundgren 1991), vilket både tidigare undersökningar i Gävle (Skoog Waller & Langeborg, 2018; Gävle kommun, 2014) och föreliggande undersökning visar. Vid jämförelse av könen är skillnaderna störst vid ekonomiskt och materiellt våld samt sexuellt våld, där kvinnor i högre utsträckning utsätts för upprepat våld av just dessa typer i jämförelse med män.

Totalt 12 procent av respondenterna uppger att de utsatts för våld någon gång de senaste tolv månaderna. Mest utsatta är kvinnor i gruppen 18-55 år. Bland män är utsattheten störst hos de mellan 18-25 år. Resultaten visar även att psykiskt våld är den vanligaste typen av våld oavsett kön. Resultaten visar också att andelen som utsätts för fysiskt våld de senaste tolv månaderna är avsevärt lägre i relation till andra våldstyper jämfört med de som rapporterat utsatthet under vuxenlivet eller barndomen. Den låga andelen fysiskt våld som rapporterats "senaste 12 månaderna" har även i de två tidigare rapporterna varit på samma låga nivå (Skoog Waller & Langeborg, 2018; Gävle kommun 2014). En möjlig förklaring till detta är att det finns en selektionsbias (Bonita et al, 2010), vilket skulle innebära att de som lever i utsatthet eller nyligen utsatts är mindre benägna att besvara enkäten eller denna specifika fråga sanningsenligt (ibid.).

Den 1 juli 2021 lades barnfridsbrott till i Brottsbalken, 4 kap. 3§ (SFS 1962:700), vilken syftar till att stärka skyddet för barn som bevittnar brott mellan närstående. Föreliggande undersökning visar att i 23 procent av fallen där det funnits barn med i bilden, har dessa också bevittnat våld. Föreliggande undersökning visar även att barn, i 10 procent av fallen där det förekommer våld i familjen, själva utsätts av samma förövare som den vuxna som utsätts. Totalt uppger 24 procent av respondenterna att de utsatts för någon typ av våld under barndomen. Den grupp med högst andel utsatta under barndomen är kvinnor 18-25 år följt av kvinnor 26-55 år. Bland männen är det mer jämt fördelat över åldersgrupperna, även om andelen utsatta män i gruppen 18-40 år är aningen högre än i övriga åldersgrupper. Jämfört med utsatthet i vuxenlivet är det fysiska våldet mer vanligt under barndomen oavsett kön, medan andelen män som utsatts för psykiskt våld i barndomen är avsevärt lägre än bland kvinnor och också lägre än bland män i vuxenlivet. Tidigare kartläggning 2017 (Skoog Waller & Langeborg, 2018) påvisade att utsatthet i barndomen predicerar utsatthet som vuxen. I föreliggande undersökning framgår det att drygt en tredjedel av de som utsatts har utsatts både i barndomen och som vuxna, vilket kan stärka 2017 års fynd. Detta är något som går att koppla till WHO:s rapport gällande riskfaktorer kring våld i nära relationer, där de fastslår att faktorer som bristande föräldraförmåga och förekomst av våld i familj under uppväxten ökar risken för att både utsättas för våld, men även för att själv utöva våld mot partner senare i livet (WHO, 2003).

Av det våld som rapporteras i denna kartläggning framgår det att förövaren i de allra flesta fall var den utsattes partner. Bland de kvinnor som utsatts är förövaren i 88 procent av fallen en man. Bland de män som utsatts för våld var det i 75 procent av fallen en kvinnlig förövare. Detta visar att det på totalen sett är vanligare att män utövar våld, men att förövaren i majoriteten av fallen är av motsatt kön.

Coronapademin eventuella påverkan

I samband med utbrottet av covid-19 uttrycktes det från många håll oro för en ökning av våldet i nära relationer (Jämställdhetsmyndigheten, 2021). En ökad isolering, minskade sociala kontakter tillsammans med ekonomisk oro befarades kunna innebära en ökad förekomst och eskalering av våldet. Kvinnoorganisationernas samarbetsråd i Alkohol- och Narkotikafrågor rapporterar en ökad oro för barn som i samband med pandemin isoleras i redan dysfunktionella hem (Folkhälsomyndigheten, 2020). Denna oro kan stärkas då det även från flera håll rapporteras om en ökning gällande både orosanmälningar, rapporteringar av grovt våld samt att fler söker sig till stödlinjer under pågående utsatthet (Folkhälsomyndigheten, 2020). Om detta kan förklaras med att våldet har ökat eller att benägenheten att söka hjälp eller polisanmäla har ökat i och med pandemin och ökad isolering, är svårt att fastslå. Det finns enligt folkhälsomyndigheten sådant som tyder på att myndigheters och organisationers beredskap lett till utökade resurser och därmed möjligheter och vägar för den som utsatts att ta kontakt. Detta i sin tur skulle kunna vara förklaringen till den ökade rapporteringen och att fler kontakter stödverksamheter (ibid.; Jämställdhetsmyndigheten, 2021).

Både Folkhälsomyndigheten (2020) och Jämställdhetsmyndigheten (2021) framhåller däremot att det inte finns någon entydig bild om huruvida den faktiska utsattheten för våld i nära relationer har ökat under pandemin. Föreliggande kartläggning visar, likt källor ovan, att andel som söker stöd och hjälp och även andelen polisanmälningar är högre jämfört med 2017 års kartläggning. Trots att en större andel har sökt hjälp eller polisanmält finns det inget som tyder på att utsattheten skulle vara större i Gävle under pågående pandemi jämfört med 2014 eller 2017. Det är dock viktigt att, på grund av bland annat låg svarsfrekvens, beakta osäkerheten i de data som finns gällande utsatthet och att grunden till dessa resonemang därmed är svaga. Oavsett detta så har pandemin inneburit att riskerna för våld i nära relationer lyfts och att många verksamheter har satsats på ökad tillgänglighet och information, vilket i sig är en förutsättning för att hjälpa de som utsätts och förebygga denna typ av våld.

Konsekvenser, stöd och hjälp

Tidigare kartläggningar har visat att mäns våld mot kvinnor i en nära relation är mer omfattande och grövre till sitt slag än det våld som kvinnor utsätter män för. Därtill hör också att våldets konsekvenser är allvarigare för kvinnor än för män (SOU 2015:55; SOU 2014:6; Brå 2014a; NCK 2014; Brå 2009; SOU 2004:121), vilket även tidigare kartläggningar i Gävle såväl som föreliggande undersökning har kunnat påvisa (Skoog Waller & Langeborg, 2018; Gävle kommun 2014). Föreliggande undersökning visar att de konsekvenser som är vanligast bland de som utsatts för våld i nära relationer är psykiska besvär av olika grad och att 14 procent av de som utsatts har sjukskrivits till följd av våldet. Att kvinnor drabbas av allvarigare och mer långvariga konsekvenser syns även bland sjukskrivningar. Kvinnor sjukskrivs oftare i längre perioder medan fördelningen är jämn mellan könen för kortare sjukskrivning, vilket dock är en liten andel totalt. Det framgår även hos båda könen, trots att kvinnor uppger allvarigare konsekvenser, att andelen som sökt vård till följd av sina psykiska besvär är låg hos båda könen.

48 procent av de respondenter, i föreliggande undersökning, som utsatts har haft kontakt organisationer eller myndigheter för att söka hjälp eller stöd. Bland de som sökt hjälp eller stöd uppger drygt en av fem att den hjälp eller stöd de fått har motsvarat deras upplevda behov. Kvinnor som har sökt hjälp uppger i högre utsträckning än män att stödet de fått svarat till deras behov.

En del av de som inte sökt hjälp eller stöd förklarar det med att de utsatts under barndomen då synen på våld och framför allt barnaga var en annan. Andra uppger att de inte förstått att de utsatts för våld eller att de upplevt att det inte fanns hjälp att få då ansvaret för vad de utsatts för låg hos dem själva. Det har även givits uttryck för en oro för att män som utsätts för våld inte ska tas på allvar, framför allt när det handlar om mäns utsatthet för fysiskt våld av kvinnlig partner. Andra uppger att det finns en upplevd förväntan på män att hantera sin utsatthet eller att de inte överhuvudtaget drabbas av våld. Även bland kvinnor ges det uttryck för en rädsla att inte bli tagen på allvar. De framhåller, till skillnad från männen, också en rädsla för att våldet ska eskalera om det framkommer att de sökt hjälp eller stöd, något som även framgår gällande orsaker till att ej polisanmäla.

Utöver stöd och hjälp till den utsatte så ska även vikten av att lagföra förövaren lyftas. Föreliggande undersökning såväl som tidigare kartläggningar i Gävle samt befintlig forskning visar att benägenheten att själv polisanmäla denna typ av brott är låg (Westfelt et al, 2019; Skoog Waller & Langeborg, 2018; Gävle kommun 2014). Denna typ av brott, det vill säga grov fridskränkning och grov kvinnofridskränkning, faller under allmänt åtal, vilket betyder att den utsatte själv inte behöver anmäla brottet för att en polisutredning ska kunna påbörjas. Då benägenheten att själv anmäla dessa brott är låg, är det därför av största vikt för den rättsliga processen att våldet synliggörs för att ett allmänt åtal ska kunna väckas (SFS 1962:700).

Kopplat till benägenheten att polisanmäla visar resultaten i föreliggande undersökning att en stor andel av de som väljer att inte anmäla hänvisar till att de inte upplevde våldet som så allvarligt. Vidare framgår en rädsla för hämnd eller ökat våld, vilket endast rapporteras av kvinnliga respondenter. Bland de kommentarer som lämnats av respondenterna i föreliggande rapport framgår det även att de som utsatts som barn inte har fått det stöd som behövs från vuxenvärlden för att anmäla eller söka hjälp. Vidare framhålls också rädsla för konsekvenser och den skam som är kopplad till utsatthet för våld i nära relationer. Det kan i sådana fall handla om förövarens hot om att skada sig själv om våldet synliggörs, och att det finns en oro för konsekvenser för familjen vid en rättslig process. Dessa kommentarer stärker den befintliga forskningens bild av den utsatthet och kontroll som de utsatta lever under (Gottzén, 2017; Brännvall 2016; Heimer et al., 2014; Johnson, 2008; Stark, 2007; Lundgren et al, 2001). Utifrån Isdals (2001) teori om våld kan det också vara av vikt att lyfta förövarperspektivet, då grunden och ansvaret för våldet ligger hos just förövaren. Utifrån ett förebyggande perspektiv är det därför viktigt att likväl som att arbeta med att stötta utsatta och lagföra förövare också arbeta med riskfaktorer som är kopplade till våldsutövande. I en rapport av WHO (2003) lyfts vikten av att arbeta förebyggande på olika nivåer i samhället, något som även Isdal (2001) framhåller. Det våldsförebyggande arbetet behöver bland annat fokusera på ökad jämlikhet och jämställdhet, att

ge barn goda förutsättningar, erbjuda familjer stöd i konflikthantering samt jobba med beteende, värderingar och hantering av känslor redan i ung ålder (WHO, 2003.; Isdal, 2001). Utöver det långsiktigt förebyggande arbetet lyfts även vikten av att underlätta upptäckt och ge stöd till utsatta, bland annat genom att utbilda personal inom skola, sjukvård, socialtjänst, polis. Även satsningar på rättsväsende lyfts som en förutsättning för att ge rätt stöd åt utsatta samt för att kunna lagföra förövare (ibid.)

Metoddiskussion

I denna undersökning används både prevalensmått (befintliga fall i en avgränsad population under en given tid) som total utsatthet, i barndomen eller vuxenlivet och incidensmått (nya fall i en avgränsad population och under en given tidsperiod) som utsatthet senaste 12 månaderna. Genom att undersöka prevalens ges en bild av förekomst medan en undersökning av utsatthet senaste 12 månaderna ger en bild av incidensen. Detta incidensmått kan således användas för att undersöka utveckling över tid genom att ta reda på hur många nya fall som tillkommer (Bonita et al, 2010; Ejlertsson, 2012).

För samtliga studier är det alltid relevant att fundera över huruvida resultaten är korrekta. Det kräver att enkäten lyckas mäta det den faktiskt avser (validitet), vilket i detta fall är utsatthet för våld i nära relationer bland invånare i Gävle kommun. Utöver validitet krävs även en hög reliabilitet, vilket innebär att resultaten ska vara exakta, reproducerbara, och konsistenta över tid (Ejlertsson, 1996). För att kunna dra slutsatser om en hel population ur ett urval, genom exempelvis en enkät, krävs att urvalet är representativt för populationen i stort. Ju mer representativt underlag en studie har, desto mer generaliserbara slutsatser går att dra. För att säkerställa representativitet skickas vanligtvis enkäten ut till ett slumpmässigt urval av population, vilket givet tillräckligt stort underlag kommer att statistiskt sett spegla populationen. För att sedan bevara representativiteten krävs att de som svarar i sin tur är representativa (Bonita et al, 2010.; Ejlertsson, 2012).

Urvalsgrupperna i denna undersökning är inte helt randomiserade utifrån demografiska egenskaper utan har istället stratifierats på kön och åldersgrupp. Givet att åldersgrupperna inte är lika stora i populationen som helhet vet vi redan nu att urvalet inte kan vara helt representativt för populationen. Det viktigaste för validiteten är så klart att urvalet är representativa bland de som har, kontra inte har, blivit utsatta av våld. Där är vår bevisbörda mycket svår med hänsyn till den valda undersökningsmetoden, den låga svarsfrekvensen och därmed den uppenbarar risken för selektionsbias (Bonita et al, 2010).

Just risken för selektionsbias är stor i enkätundersökningar som denna, där respondenten själv kan välja att delta eller inte. Denna bias kan exempelvis innebära att de värst utsatta och de som aldrig utsatts avstår att svara, vilket kan leda till resultat som inte speglar den faktiska utsattheten (ibid.) Ett exempel skulle kunna vara att personer som har varit utsatta för våld generellt längre tillbaka i tiden har en högre benägenhet att svara på enkäten jämfört med de som just nu befinner sig i en utsatt situation. Typen av våld skulle också kunna påverka biasen. Det ska tilläggas att vi

inte har funnit några belägg för att svarsbenägenheten skulle öka med distans till det inträffade. Tvärtom uppger äldre åldersgrupper att de har utsatts i mindre utsträckning för våld än de yngre. Detta skulle kunna förklaras med att våldet är mindre tabubelagt bland yngre, alternativt att de lättare kan känna igen och minnas våld. En annan förklaring skulle även kunna vara den att den faktiska utsattheten är högre nu än vad den var när de äldre åldersgrupperna var unga. Oavsett vilket så visar det på svårigheten att dra allt för säkra slutsatser av undersökningen. Det vore därför metodologiskt inkorrekt att extrapolera resultatet till hela Gävles befolkning. Det teoretiska konfidensintervallet för utsatthet för våld någon gång i livet i Gävle kommun med 20 procent svarsfrekvens är 10 till 90 procent. Med 30 procent svarsfrekvens hade det teoretiska konfidensintervallet istället legat på 15 till 85 procent, givet oförändrad skattad utsatthet.

Slutsatser

I och med den pågående pandemin har det varnats om vilka följder den kan få på våldet i nära relationer. Det är dock, oavsett pandemi eller inte, svårt att uttala sig om den faktiska utsattheten av just våld i nära relationer. Detta bland annat på grund av de stora mörkertalen som inte söker hjälp, gör polisanmälan eller för den delen avstår att svara på enkäter. Detta gör det följaktligen även svårt att uttala sig om huruvida pandemin har påverkat våldet i nära relationer på något sätt. Föreliggande kartläggning har visat att det inom den grupp som besvarat enkäten finns en stor andel som utsatts för våld i nära relationer. Resultatet visar, i likhet med andra rapporter, att kvinnor är de som i huvudsak utsätts för våld samt att benägenhet att polisanmäla är låg. Dock tycks benägenheten att söka stöd eller hjälp vara aningen högre jämfört med de som polisanmäler, men också jämfört med tidigare års kartläggningar. Utöver detta har föreliggande kartläggning också visat att det är en stor andel barn som utsätts för eller bevittnar våld i hemmet eller familjer. Utifrån resultaten i föreliggande kartläggning och rådande kunskapsläge bör särskilt två områden framhållas som synnerligen viktiga att prioritera i arbetet mot våld i nära relationer:

- En stor andel barn utsätts för eller bevittnar våld i nära relationer. Barn är en särskilt utsatt grupp som ska prioriteras med stöd av ny lagstiftning. Detta utifrån att barn varken ska behöva utsättas för eller bevittna våld, men också utifrån att goda förutsättningar för barn och unga är en viktig del i det förebyggande och långsiktiga arbetet mot våld i nära relationer.
- Isolering och kontroll är faktorer som möjliggör att våldet ska kunna fortgå, vilket pandemin har hjälpt oss att inse. Det är därför av stor vikt att arbeta med information, stöd och utbildning till vård, socialtjänst, skola och polis såväl som allmänhet. Detta för att tidigt upptäcka och hjälpa de som utsätts samt behandla eller lagföra förövaren.

Referenser

- Brottsförebyggande rådet, Brå (2009). *Våld mot kvinnor och män i nära relationer. Rapport 2009:12*. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.
- Brottsförebyggande rådet, Brå (2014a). *Brott i nära relationer. En nationell kartläggning*. Rapport 2014:8. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.
- Bonita, R., Beaglehole, R. & Kjellström, T. (2010). *Grundläggande epidemiologi*. (2., [rev.] uppl.) Lund: Studentlitteratur.
- Brännvall, M. (2016). *Frigörelse med förhinder. Om polisanmälan när kvinnor tar sig ur mäns våld i nära relationer*. Malmö: Malmö Universitet.
- Caman, S. (2017). *Intimate partner homicide rates and characteristics*. Diss. (sammanfattning) Stockholm : Karolinska Institutet, 2017. Stockholm.
- Ejlertsson, G. (2012). *Statistik för hälsovetenskaperna*. Lund: Studentlitteratur.
- Ejlertsson, G. (1996). *Enkäten i praktiken: en handbok i enkätmetodik*. Lund: Studentlitteratur.
- Folkhälsomyndigheten (2021) *Hur har folkhälsan påverkats av covid-19-pandemin? Samlad bedömning utifrån svensk empiri och internationell forskning under 2020*. Artikelnummer: 21022. [Hur har folkhälsan påverkats av covid-19-pandemin? — Folkhälsomyndigheten \(folkhalsomyndigheten.se\)](https://www.folkhalsomyndigheten.se/om-folkhalsomyndigheten/nyheter-och-press/nyhetsartiklar/covid-19/hur-har-folkhalsan-paverkats-av-covid-19-pandemin/)
- Gavell Frenzel, A. (2014). *Brott i nära relationer: en nationell kartläggning*. Stockholm: Brottsförebyggande rådet (BRÅ).
- Gottzén, L. (2017). *Geographies of anger and fear: Exploring the affective atmospheres of mens "domestic" violence*. I: Livholts, M. och Bryant, L. (red.) *Social work in a globalised world*. London: Routledge.
- Gävle Kommun (2014). *Jag försöker glömma, men jag kan inte glömma – En undersökning om våld i nära relationer*. Gävle: Kommunledningskontoret.
- Heimer, G., Björck, A. och Kunosson, C. (red.) (2014). *Våldsutsatta kvinnor – samhällets ansvar*. Tredje upplagan. Lund: Studentlitteratur.
- Holmberg, C. och Enander, V. (2004). *Varför går hon? Om misshandlade kvinnors uppbrottsprocesser*. Första upplagan. Ystad: Kabusa böcker.
- Hydén, M. (1994). *Woman Battering as Martial Act*. Oslo: Scandinavian University Press.
- Isdal, P. (2001). *Meningen med våld*. Stockholm: Gothia.
- Johnson, M. (2008). *A typology of domestic violence*. Boston: Northeastern University Press.

Jämställdhetsmyndigheten (2021). *Covid-19 och våldsutsatthet. Slutrapport av uppdrag A2020/01001/JÄM*. Rapport 2021:8. [Covid-19 och våldsutsatthet \(2021:8\) – Jämställdhetsmyndigheten \(jamstalldetsmyndigheten.se\)](https://www.jamstalldetsmyndigheten.se).

Lundgren, E., et al. (2001). *Slagen dam: mäns våld mot kvinnor i jämställda Sverige: en omfångsundersökning*. Umeå: Brottsoffermyndigheten och Uppsala Universitet.

Lundgren, E. (1991). *Våldets normaliseringsprocess*. Stockholm: Riksorganisationen för kvinnojourer och tjejjourer i Sverige (Roks).

Lövestad, S. och Krantz, G. (2012). Men's and women's exposure and perpetration of partner violence: an epidemiological study from Sweden. *BMC Public Health*. Volym 12, nr 1, s. 945.

Nationellt Centrum för Kvinnofrid, NCK (2014). *Våld och hälsa. En befolkningsundersökning om kvinnors och mäns våldsutsatthet samt kopplingen till hälsa*. Rapport 2014:1. Uppsala: Nationellt Centrum för Kvinnofrid.

Nybergh, L. m.f. (2013). Selfreported exposure to intimate partner violence among women and men in Swedish results from a populationbased survey. *BMC Public Health* 13:845.

SFS 1962:700. *Brottsbalken*. Brottsbalk (1962:700) Svensk författningssamling 1962:1962:700 t.o.m. SFS 2021:1108 - Riksdagen

Skinnari, J., Jonsson, A. & Vesterhav, D. (2019). *Tystnadskulturer: en studie om tystnad mot rättsväsendet*. Stockholm: Brottsförebyggande rådet (Brå).

Skoog Waller, S. & Langeborg, L. (2018). *"Jag önskar att dom hade trott mig": En kartläggning av våld i nära relationer i Gävle kommun 2017*. Gävle: Gävle kommun; Gävle University Press.

Sverige. Socialstyrelsen (2016). *Våld: handbok om socialtjänstens och hälso- och sjukvårdens arbete med våld i nära relationer*. ([Ny utg.]). Stockholm: Socialstyrelsen.

SOU 2004:121. *Slag i luften. En utredning om myndigheter, mansvåld och makt*. Betänkande av Utredningen om kvinnofridsuppdragen. Stockholm: Fritzes.

SOU 2014:6. *Män och jämställdhet. Betänkande av Utredningen om män och jämställdhet*. Stockholm: Fritzes.

SOU 2015:55. *Nationell strategi mot mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld och förtryck. Slutbetänkande av Utredningen som ska föreslå en nationell strategi mot mäns våld mot kvinnor*. Stockholm: Fritzes.

Stark, E. (2007). *Coercive control: How men entrap women in personal life*. New York: Oxford University Press.

Westfelt, L., Törnqvist, N., Huuva, L. & Skarp, A. (2019). *Grov kvinnofridskränkning* [Elektronisk resurs]. Brå, Brottsförebyggande rådet.

World Health Organization. Dept. of Injuries and Violence Prevention (2003). The economic dimensions of interpersonal violence. Geneva: WHO.

Bilaga 1. Enkät

På uppdrag av Gävle kommun och enheten social hållbarhet genomför FoU Välfärd vid Region Gävleborg en enkätundersökning kring våld i nära relationer.

Målgruppen är kommunens invånare och även om du aldrig blivit utsatt för våld i en nära relation* så är dina svar värdefulla. Syftet med enkäten är att undersöka förekomsten av våld i nära relationer bland vuxna personer i Gävle kommun. Enkäten kommer att ligga till grund för hur Gävle kommun planerar och genomför arbete mot våld i nära relationer.

Enkäten tar ca 10-15 minuter att besvara.

Det är frivilligt att svara på enkäten och du kan när som helst sluta svara utan att du behöver ange ett skäl. Genom att fylla i och skicka in enkäten samtycker du till att delta i undersökningen. Dina svar är anonyma.

Resultaten från enkäten kommer att redovisas i en rapport om Våld i nära relationer som kommer finnas på Gävle kommuns hemsida (<https://www.gavle.se>). Resultaten redovisas i sammanställd form så att inga enskilda svar kan utläsas.

Svaren som samlats in från undersökningarna 2014 och 2017 har påverkat kommunens arbete mot våld i nära relationer och har bland annat resulterat i satsningar som huskurage och ett våldsförebyggande arbete med barn inom grundskolan och gymnasiet.

Information om var du kan vända dig för att få hjälp eller stöd eller svar på dina frågor om våld utsatthet i nära relationer finns

Är du i behov av kontakt för stöd och hjälp angående våld i nära relation, kontaktar du:

Kvinnojouren Blålockan

Telefon: 026 – 51 11 21, E-post: kvinnojouren@blaklockan.com

Stickan - En krismottagning för män

Telefon: 026 – 18 73 73

Mottagningsenheten, fråga efter Öppenvårdsmottagning Våld i nära relationer

Telefon: 026 – 17 80 00

Brottsofferjouren

Telefon: 0200 – 21 20 19

Kvinnofridslinjen

Telefon: 020 – 50 50 50

Anhörigcenter

Telefon: 026-17 23 23, E-post: anhorigcenter.omv@gavle.se

Om du hamnar i en situation där du är utsatt för akut fara ska du ringa **direkt till 112**.

Har du frågor om enkäten kontaktar du:

Oskar Andersson, FoU Välfärd Region Gävleborg, oskar.andersson@regiongavleborg.se, telnr. +4626157604

Kontaktperson vid frågor om Gävle kommuns arbete med Våld i nära relationer *Cecilia Vågberg*, strateg Social hållbarhet, inriktning våldsprevention och våld i nära relationer vid Gävle Kommun, cecilia.vagberg@gavle.se 070-084 07 98

* Våld i nära relationer kännetecknas av att den utsatta har en nära relation till och ofta starka känslomässiga band till förövaren. Det innefattar alla typer av våld mellan närstående. Det handlar både om heterosexuella och homosexuella parrelationer och om våld i andra familje- och släktrrelationer, samt om barn som upplevt våld i sin familj.

1. Vilket kön har du?

Välj ett alternativ

Rad:

[r1] Kvinna

[r2] Man

[r3] Osäker / Annat

[r4] Avstår att svara

2. Vilket år föddes du?

Skriv året med fyra siffror, t.ex. 1963

Ditt svar

3. Vilka personer bor i ditt hushåll förutom du?

Du kan välja flera alternativ

Rad:

[r1] Ingen

[r2] Make/Maka/Partner/Sambo

[r3] Förälder

[r4] Syskon

[r5] Ett eller flera barn

[r6] Annan person

[r7] Avstår att svara

4. Vilken är din huvudsakliga sysselsättning?

Du kan välja flera alternativ

Rad:

[r1] Arbetar som anställd

[r2] Egen företagare

[r3] Studerande

[r4] Pensionär (ålders-, avtals-, sjuk-, eller förtidspensionär)

[r5] Långtidssjukskriven (mer än 3 månader)

[r6] Tjänstledig eller föräldraledig

[r7] Arbetssökande eller i arbetsmarknadspolitisk åtgärd

[r8] Hemarbetande, sköter hushållet (ej arbete hemifrån pga corona)

[r9] Annat

[r10] Avstår att svara

5. Var är du född?

Välj ett alternativ

Rad:

- [r1] I Sverige
 - [r2] I övriga Norden
 - [r3] I övriga Europa
 - [r4] I en annan världsdel än Europa
 - [r5] Vet ej
 - [r6] Avstår att svara
-

6. Hur bor du?

Rad:

- [r1] I lägenhet
 - [r2] I radhus
 - [r3] I villa
 - [r4] Annat boende
 - [r5] Avstår att svara
-

7. Upplever du/ni er som trångbodda?

Rad:

- [r1] Ja
 - [r2] Nej
 - [r3] Avstår att svara
-

Psykiskt våld & psykiska kränkningar

Fysisk misshandel kan vara enklare att upptäcka då det ibland syns på kroppen. Precis som med fysisk våld handlar psykiskt våld om makt och kontroll. Men istället för att slå och sparka, använder personen som utövar våld olika metoder för att förolämpa, kritisera, skrämja, hota, förlöjliga, underminera, manipulera och straffa den misshandlade.

8.1 Psykiska kränkningar under ditt vuxna liv

Har det under ditt vuxna liv hänt att någon närstående sagt eller gjort saker som kränkt, hånat, nedvärderat, osynliggjort eller förödmjukat dig?

Rad:

[r1] Aldrig

[r2] Ja, vid ett tillfälle

[r3] Ja, vid upprepade tillfällen

[r4] Avstår att svara

8.2 Hur allvarliga anser du att händelserna var?

[c1] 1: Inte alls allvarliga

[c2] 2

[c3] 3

[c4] 4

[c5] 5: Mycket allvarliga

8.3 Förövaren

Vem utsatte dig?

[r1] Nuvarande partner

[r2] Före detta partner

[r3] Förälder

[r4] Syskon

[r5] Mitt barn

[r6] Annan person

[r99] Avstår att svara

Vilket kön hade personen?

Kolumn:

[c1] Kvinna

[c2] Man

[c3] Annat

Rad:

[r1] Nuvarande partner

[r2] Före detta partner

[r3] Förälder

[r4] Syskon

[r5] Mitt barn

[r6] Annan person

8.4 Har du upplevt psykiska kränkningar under de senaste 12 månaderna?

Rad:

[r1] Nej

[r2] Ja

[r3] Avstår att svara

Begränsningar av dina handlingar och ditt utrymme

9.1 Har det, under ditt vuxna liv, hänt att någon närstående hindrat dig från att ta kontakt med eller träffa en specifik person, hindrat dig från att lämna hemmet eller försökt bestämma vad du får eller inte får göra?

Rad:

[r1] Aldrig

[r2] Ja, vid ett tillfälle

[r3] Ja, vid upprepade tillfällen

[r4] Avstår att svara

9.2 Hur allvarliga anser du att händelserna i frågan 9.1 var?

[c1] 1: Inte alls allvarliga

[c2] 2

[c3] 3

[c4] 4

[c5] 5: Mycket allvarliga

9.3 Förövaren

Vem utsatte dig?

Rad:

[r1] Nuvarande partner

[r2] Före detta partner

[r3] Förälder

[r4] Syskon

[r5] Mitt barn

[r6] Annan person

[r99] Avstår att svara

Vilket kön hade personen?

Kolumn:

[c1] Kvinna

[c2] Man

[c3] Annat

Rad:

[r1] Nuvarande partner

[r2] Före detta partner

[r3] Förälder

[r4] Syskon

[r5] Mitt barn

[r6] Annan person

9.4 Har upplevt begränsningar av dina handlingar och/eller utrymme under de senaste 12 månaderna?

Rad:

[r1] Nej

[r2] Ja

[r3] Avstår att svara

Förföljelser och trakasserier

10.1 Har det, under ditt vuxna liv, hänt att någon närstående förföljt eller trakasserat dig? Det kan handla om oönskade besök eller kontakt via mejl, sociala medier, sms, telefonsamtal eller liknande.

Rad:

[r1] Aldrig

[r2] Ja, vid ett tillfälle

[r3] Ja, vid upprepade tillfällen

[r4] Avstår att svara

10.2 Var skedde förföljelsen eller trakasserierna?

Rad:

[r1] Fysiskt (utomhus eller inomhus)

[r2] Digitalt (mail, sms, chatt, sociala medier mm)

[r3] Både fysiskt och digitalt

[r4] Avstår att svara/har ej blivit förföljd eller utsatt för trakasserier

10.3 Hur allvarliga anser du att händelserna i fråga 10.1 var?

Kolumn:

[c1] 1: Inte alls allvarliga

[c2] 2

[c3] 3

[c4] 4

[c5] 5: Mycket allvarliga

10.4 Förövaren

Vem utsatte dig?

Rad:

[r1] Nuvarande partner

[r2] Före detta partner

[r3] Förälder

[r4] Syskon

[r5] Mitt barn

[r6] Annan person

[r99] Avstår att svara

Vilket kön hade personen?

Kolumn:

[c1] Kvinna

[c2] Man

[c3] Annat

Rad:

[r1] Nuvarande partner

[r2] Före detta partner

[r3] Förälder

[r4] Syskon

[r5] Mitt barn

[r6] Annan person

10.5 Har du upplevt dig förföljd eller trakasserad av en närstående under de senaste 12 månaderna?

Rad:

[r1] Nej

[r2] Ja

[r3] Avstår att svara

Latent våld

Den rädsla som många våldsutsatta lever i och den anpassning de ofta gör för att undvika våld kallas för latent våld. I en nära relation, där det har förekommit våld kan det latent våldet lätt utveckla sig till att bli den dominerande våldsformen.

11.1 Har du i en nära relation, under ditt vuxna liv, gått i ständig beredskap eller känt ständig rädsla för att säga eller göra något som kunde leda till att du blev utsatt för någon typ av våld?

Rad:

[r1] Aldrig

[r2] Ja, vid ett tillfälle

[r3] Ja, vid upprepade tillfällen

[r4] Avstår att svara

11.2 Hur allvarliga anser du att händelserna i fråga 11.1 var?

Kolumn:

[c1] 1: Inte alls allvarliga

[c2] 2

[c3] 3

[c4] 4

[c5] 5: Mycket allvarliga

11.3 Förövaren

Vem utsatte dig?

Rad:

[r1] Nuvarande partner

[r2] Före detta partner

[r3] Förälder

- [r4] Syskon
 - [r5] Mitt barn
 - [r6] Annan person
 - [r99] Avstår att svara
-

Vilket kön hade personen?

Kolumn:

- [c1] Kvinna
- [c2] Man
- [c3] Annat

Rad:

- [r1] Nuvarande partner
 - [r2] Före detta partner
 - [r3] Förälder
 - [r4] Syskon
 - [r5] Mitt barn
 - [r6] Annan person
-

11.4 Har du upplevt latent våld under de senaste 12 månaderna?

Rad:

- [r1] Nej
 - [r2] Ja
 - [r3] Avstår att svara
-

11.5 Har du, under ditt vuxna liv, haft en nära relation med någon där du anpassat ditt beteende för att undvika att bli utsatt för någon typ av våld?

Det kan till exempel handla om att anpassa klädsel, vanor, arbete, studier eller uttryckande av åsikter, känslor eller idéer, eller att du minskat din kontakt med en eller flera personer.

Rad:

- [r1] Aldrig
- [r2] Ja, vid ett tillfälle

[r3] Ja, vid upprepade tillfällen

[r4] Avstår att svara

11.6 Hur allvarliga anser du att händelserna i fråga 11.5 var?

Kolumn:

[c1] 1: Inte alls allvarliga

[c2] 2

[c3] 3

[c4] 4

[c5] 5: Mycket allvarliga

11.7 Förövaren

Vem utsatte dig?

Rad:

[r1] Nuvarande partner

[r2] Före detta partner

[r3] Förälder

[r4] Syskon

[r5] Mitt barn

[r6] Annan person

[r99] Avstår att svara

Vilket kön hade personen?

Kolumn:

[c1] Kvinna

[c2] Man

[c3] Annat

Rad:

[r1] Nuvarande partner

[r2] Före detta partner

[r3] Förälder

[r4] Syskon

[r5] Mitt barn

[r6] Annan person

11.8 Har något av det du svarat på i fråga 11.5 hänt under de senaste 12 månaderna?

Rad:

[r1] Nej

[r2] Ja

[r3] Avstår att svara

Hot om att skada dig eller andra i din närhet

12.1 Har det, under ditt vuxna liv, hänt att någon närstående, hotat att skada dig, dina barn, husdjur eller någon annan som betydde mycket för dig?

Rad:

[r1] Aldrig

[r2] Ja, vid ett tillfälle

[r3] Ja, vid upprepade tillfällen

[r4] Avstår att svara

12.2 Hur allvarliga anser du att händelserna i fråga 12.1 var?

Kolumn:

[c1] 1: Inte alls allvarliga

[c2] 2

[c3] 3

[c4] 4

[c5] 5: Mycket allvarliga

12.3 Förövaren

Vem utsatte dig?**Rad:**

[r1] Nuvarande partner

[r2] Före detta partner

[r3] Förälder

[r4] Syskon

[r5] Mitt barn

[r6] Annan person

[r99] Avstår att svara

Vilket kön hade personen?**Kolumn:**

[c1] Kvinna

[c2] Man

[c3] Annat

Rad:

[r1] Nuvarande partner

[r2] Före detta partner

[r3] Förälder

[r4] Syskon

[r5] Mitt barn

[r6] Annan person

12.4 Har du upplevt hot om att skada dig eller någon i din närhet under de senaste 12 månaderna?**Rad:**

[r1] Nej

[r2] Ja

[r3] Avstår att svara

Fysiskt våld

I en nära relation kan det fysiska våldet ta sig uttryck i form av allt från knuffar, slag, sparkar, stryptag eller kvävningsförsök till användandet av olika vapen. Förövaren väljer ofta att rikta aggressionerna mot särskilda delar av kroppen så att blåmärken och andra skador inte ska upptäckas av utomstående.

13.1 Har det, under ditt vuxna liv hänt att någon närstående på ett våldsamt sätt utsatt dig för någon av följande handlingar?

Välj ett svar per rad!

Kolumn:

[c1] Ja, en gång

[c2] Ja, flera gånger

[c3] Nej

Rad:

[r1] Slagit dig med öppen hand

[r2] Slagit dig med knuten hand

[r3] Sparkat dig

[r4] Knuffat dig

[r5] Hållit fast dig

[r6] Tryckt dig mot en vägg, golv eller dylikt

[r7] Slagit ditt huvud eller ansikte mot vägg, golv eller dylikt

[r8] Släpat dig i marken eller golvet

[r9] Tagit stryptag på dig

[r10] Kvävt dig

[r11] Stängt eller låst in dig

[r12] Stängt eller låst ut dig

[r13] Nypt dig

[r14] Bitit dig

[r15] Rivit dig

[r16] Dragit dig i håret

[r17] Bränt dig

[r18] Skadat dig med ett föremål (ej vapen)

[r19] Skadat dig med ett vapen

13.2 Hur allvarliga anser du att händelserna i fråga 13.1 var?

Kolumn:

[c1] 1: Inte alls allvarliga

[c2] 2

[c3] 3

[c4] 4

[c5] 5: Mycket allvarliga

13.3 Förövaren

Vem utsatte dig?

Rad:

[r1] Nuvarande partner

[r2] Före detta partner

[r3] Förälder

[r4] Syskon

[r5] Mitt barn

[r6] Annan person

[r99] Avstår att svara

Vilket kön hade personen?

Kolumn:

[c1] Kvinna

[c2] Man

[c3] Annat

Rad:

[r1] Nuvarande partner

[r2] Före detta partner

[r3] Förälder

[r4] Syskon

[r5] Mitt barn

[r6] Annan person

13.4 Har du utsatts för fysiskt våld under de senaste 12 månaderna?

Rad:

[r1] Nej

[r2] Ja

[r3] Avstår att svara

Ekonomiskt och materiellt våld

Ekonomiskt beroende handlar om att du inte kan klara dig själv ekonomiskt så någon i en nära relation måste betala för dina utgifter. Det kan också handla om att någon i en nära relation bestämmer över din ekonomi. Ekonomisk skuld kan exempelvis handla om att någon i en nära relation tvingar dig att ta lån eller krediter, eller att någon tar lån eller krediter i ditt namn.

Våldet kan också bestå av materiell skadegörelse, exempelvis att förövaren slår sönder möbler eller andra saker i hemmet. Den utsatta personen kan också tvingas att själv förstöra ägodelar av särskild betydelse. Våldet kan också riktas mot husdjur.

14.1 Har det, under ditt vuxna liv, hänt att någon närstående, gjort dig ekonomiskt beroende eller satt dig i ekonomisk skuld?

Rad:

[r1] Aldrig

[r2] Ja, vid ett tillfälle

[r3] Ja, vid upprepade tillfällen

[r4] Avstår att svara

14.2 Hur allvarliga anser du att händelserna i fråga 14.1 var?

Kolumn:

[c1] 1: Inte alls allvarliga

[c2] 2

[c3] 3

[c4] 4

[c5] 5: Mycket allvarliga

14.3 Förövaren

Vem utsatte dig?

Rad:

[r1] Nuvarande partner

[r2] Före detta partner

[r3] Förälder

[r4] Syskon

[r5] Mitt barn

[r6] Annan person

[r99] Avstår att svara

Vilket kön hade personen?

Kolumn:

[c1] Kvinna

[c2] Man

[c3] Annat

Rad:

[r1] Nuvarande partner

[r2] Före detta partner

[r3] Förälder

[r4] Syskon

[r5] Mitt barn

[r6] Annan person

14.4 Har du upplevt dig utsatt för ekonomiskt och/eller materiellt våld under de senaste 12 månaderna?

Rad:

[r1] Nej

[r2] Ja

[r3] Avstår att svara

Förstörda eller undanhållna saker under ditt vuxna liv

15.1 Har det, under ditt vuxna liv, hänt att någon närstående hindrat dig från att använda eller med avsikt förstört något i ditt hem, något som tillhör dig eller som är av särskild betydelse för dig?

Rad:

[r1] Aldrig

[r2] Ja, vid ett tillfälle

[r3] Ja, vid upprepade tillfällen

[r4] Avstår att svara

15.2 Hur allvarliga anser du att händelserna i fråga 15.1 var?

Kolumn:

[c1] 1: Inte alls allvarliga

[c2] 2

[c3] 3

[c4] 4

[c5] 5: Mycket allvarliga

15.3 Förövaren

Vem utsatte dig?**Rad:**

[r1] Nuvarande partner

[r2] Före detta partner

[r3] Förälder

[r4] Syskon

[r5] Mitt barn

[r6] Annan person

[r99] Avstår att svara

Vilket kön hade personen?**Kolumn:**

[c1] Kvinna

[c2] Man

[c3] Annat

Rad:

[r1] Nuvarande partner

[r2] Före detta partner

[r3] Förälder

[r4] Syskon

[r5] Mitt barn

[r6] Annan person

15.4 Har någon förstört eller undanhållit någonting av särskild betydelse för dig under de senaste 12 månaderna?**Rad:**

[r1] Nej

[r2] Ja

[r3] Avstår att svara

Sexualiserat våld

Med sexualiserat våld menas här påtvingade sexuella handlingar eller sexuella handlingar som den som är utsatt inte vågar säga nej till. Även våldtäkt i en nära relation räknas som sexualiserat våld.

16.1 Har det, under ditt vuxna liv, hänt att någon närstående övertalat dig, eller fått dig att känna dig tvingad till någon form av sexuell handling för att undvika negativa konsekvenser?

Rad:

[r1] Aldrig

[r2] Ja, vid ett tillfälle

[r3] Ja, vid upprepade tillfällen

[r4] Avstår att svara

16.2 Hur allvarliga anser du att händelserna i fråga 16.1 var?

Kolumn:

[c1] 1: Inte alls allvarliga

[c2] 2

[c3] 3

[c4] 4

[c5] 5: Mycket allvarliga

16.3 Förövaren

Vem utsatte dig?

Rad:

[r1] Nuvarande partner

[r2] Före detta partner

[r3] Förälder

[r4] Syskon

[r5] Mitt barn

[r6] Annan person

[r99] Avstår att svara

Vilket kön hade personen?

Kolumn:

[c1] Kvinna

[c2] Man

[c3] Annat

Rad:

[r1] Nuvarande partner

[r2] Före detta partner

[r3] Förälder

[r4] Syskon

[r5] Mitt barn

[r6] Annan person

16.4 Har du utsatts för sexuella handlingar mot din vilja under de senaste 12 månaderna?

Rad:

[r1] Nej

[r2] Ja

[r3] Avstår att svara

17.1 Har det, under ditt vuxna liv, hänt att någon närstående tvingat dig till någon form av sexuell handling genom att hota, hålla fast eller utöva annat fysiskt våld, eller genom att utnyttja dig när du varit berusad, sovande eller liknande?

Rad:

[r1] Aldrig

[r2] Ja, vid ett tillfälle

[r3] Ja, vid upprepade tillfällen

[r4] Osäker

[r5] Avstår att svara

17.2 Hur allvarliga anser du att händelserna i fråga 17.1 var?

Kolumn:

[r1] 1: Inte alls allvarliga

[r2] 2

[r3] 3

[r4] 4

[r5] 5: Mycket allvarliga

17.3 Förövaren

Vem utsatte dig?

Rad:

[r1] Nuvarande partner

[r2] Före detta partner

[r3] Förälder

[r4] Syskon

[r5] Mitt barn

[r6] Annan person

[r99] Avstår att svara

Vilket kön hade personen?

Kolumn:

[c1] Kvinna

[c2] Man

[c3] Annat

Rad:

[r1] Nuvarande partner

[r2] Före detta partner

[r3] Förälder

[r4] Syskon

[r5] Mitt barn

[r6] Annan person

17.4 Har du upplevt sexuellt tvång genom hot eller fysiskt våld under de senaste 12 månaderna?

Rad:

[r1] Nej

[r2] Ja

[r3] Avstår att svara

Försummelse

Med försummelse menas att någon gör livet svårare för dig när du behöver stöd, till exempel genom att hindra eller förbise din tillgång till kläder, mediciner, hjälpmedel, personliga tillhörigheter, mat eller dryck.

18.1 Har det, under ditt vuxna liv, hänt att någon närstående vägrat dig eller hindrat din tillgång till mat, dryck, sömn, medicin, hjälpmedel eller stöd som du varit i behov av?

Rad:

[r1] Aldrig

[r2] Ja, vid ett tillfälle

[r3] Ja, vid upprepade tillfällen

[r4] Avstår att svara

18.2 Hur allvarliga anser du att händelserna i fråga 18.1 var?

Kolumn:

[r1] 1: Inte alls allvarliga

[r2] 2

[r3] 3

[r4] 4

[r5] 5: Mycket allvarliga

18.3 Förövaren

Vem utsatte dig?

Rad:

[r1] Nuvarande partner

[r2] Före detta partner

[r3] Förälder

[r4] Syskon

[r5] Mitt barn

[r6] Annan person

[r99] Avstår att svara

Vilket kön hade personen?

Kolumn:

[c1] Kvinna

[c2] Man

[c3] Annat

Rad:

[r1] Nuvarande partner

[r2] Före detta partner

[r3] Förälder

[r4] Syskon

[r5] Mitt barn

[r6] Annan person

18.4 Har något av det du svarat på i delen ovan hänt under de senaste 12 månaderna?

Rad:

[r1] Aldrig

[r2] Ja

[r3] Avstår att svara

Erfarenheter av våld som barn

19.1 Har du under din barndom blivit utsatt för någon form av våld, så som det beskrivits tidigare i enkäten?

Rad:

[r1] Fysiskt våld

[r2] Psykiskt våld

[r3] Sexualiserat våld

[r4] Latent våld

[r5] Ekonomiskt och materiellt våld

[r6] Försummelse

[r99] Nej, jag har inte utsatts för någon av ovanstående våldsformer

*Samtliga former av våld som beskrivs ovan har samma betydelse som i de föregående frågorna om olika former av våld.

Q19.2 Erfarenheter av våld som barn

Kolumn:

[c1] Vid ett tillfälle

[c2] Vid upprepade tillfällen

Rad:

[r1] Fysiskt våld

[r2] Psykiskt våld

[r3] Sexualiserat våld

[r4] Latent våld

[r5] Ekonomiskt och materiellt våld

[r6] Försummelse

20.1 Har dina barn varit hemma/närvarande när du blivit utsatt för någon typ av våld?

Rad:

[r1] Ja

[r2] Nej

[r3] Osäker

[r4] Avstår att svara

20.2 Har den person som utsatt dig för våld även utsatt dina barn för någon typ av våld?

Rad:

[r1] Ja

[r2] Nej

[r3] Osäker

[r4] Avstår att svara

20.3 Har våldet som du utsatts för lett till att ditt/dina barn behövt stanna hemma från förskolan eller skolan?

Rad:

[r1] Ja

[r2] Nej

[r3] Avstår att svara

Konsekvenser av våldet

21.1 Vilka fysiska konsekvenser ledde våldet till?

Besvara endast den här delen av enkäten om du har blivit utsatt för någon form av våld i en nära relation

Du kan välja flera alternativ

Rad:

[r1] Inga fysiska konsekvenser

[r2] Jag fick fysiska skador eller besvär som jag inte behövde söka vård för

[r3] Jag fick fysiska skador eller besvär som jag inte sökte vård för trots att jag behövde det

[r4] Jag fick fysiska skador eller besvär som jag sökte vård för

[r5] Jag fick långvariga eller kroniska fysiska skador eller besvär (t.ex. nedsatt rörelseförmåga, syn eller hörsel, tandbesvär, värk, magbesvär, sömnbesvär eller annat)

[r6] Avstår att svara/ Jag har inte utsatts för våld

21.2 Vilka psykiska konsekvenser ledde våldet till?

Du kan välja flera alternativ

Rad:

[r1] Inga psykiska konsekvenser

[r2] Jag mätte psykiskt dåligt men hade inget behov av vård eller professionellt stöd

[r3] Jag upplevde psykiska besvär men sökte inte vård eller professionellt stöd trots att jag behövde det

[r4] Jag upplevde psykiska besvär som jag sökte vård eller professionellt stöd för

[r5] Jag upplevde långvariga eller kroniska psykiska besvär (t ex koncentrationssvårigheter, rädsla, ångest, nedstämdhet, depression, posttraumatiskt stressyndrom eller annat)

[r6] Avstår att svara/ Jag har inte utsatts för våld

21.3 Vilka ekonomiska konsekvenser ledde våldet till?

Du kan välja flera alternativ

Rad:

[r1] Inga ekonomiska problem

[r2] Jag fick ekonomiska problem (t ex dålig ekonomi eller skuldsättning) under en kort period

[r3] Jag fick ekonomiska problem (t ex dålig ekonomi eller skuldsättning) som höll i sig under en längre period

[r4] Avstår att svara/ Jag har inte utsatts för våld

21.4 Ledde våldet till att du behövde sjukskriva dig från jobb, studier eller liknande?

Rad:

[r1] Nej

[r2] Ja, 0–3 månader

[r3] Ja, 3 månader eller längre

[r4] Avstår att svara/ Jag har inte utsatts för våld

Kontakt, stöd och anmälan

Dessa frågor vill undersöka hur du har upplevt dina kontakter med myndigheter och organisationer i samband med att du varit i kontakt med dem på grund av våldet du utsatts för

22.1 Har du varit i kontakt med någon av följande myndigheter eller organisationer med anledning av våldet du utsatts för?

Ange vilka du har varit i kontakt med, du kan välja flera alternativ

Rad:

[r1] Hälso- och sjukvården

[r2] Socialtjänsten

[r3] Familjerätten

[r4] Polisen

[r5] Målsägarbiträde

[r6] Advokat

[r7] Åklagare

[r8] Brottsofferjouren

[r9] Kvinnofridslinjen

[r10] Familjecentral

[r11] Öppenvårdsmottagning för våld i nära relationer

[r12] Kvinnojour

[r13] Tjejjour

[r14] Krismottagning för män

[r15] Tingsrätt/Domstol

[r17] Har utsatts för våld utan att ha varit i kontakt med någon myndighet eller organisation

[r16] Annat

[r99] Avstår att svara/ Jag har inte utsatts för våld

Kommentera gärna varför du inte var i kontakt med någon myndighet eller organisation

Condition: Q22_1.r17

22.2 Hur upplevde du att du blev bemött

Ange hur din upplevelse av bemötandet var på en skala där 1 är mycket illa bemött och 5 är mycket väl bemött

Kolumn:

[c1] 1

[c2] 2

[c3] 3

[c4] 4

[c5] 5

Rad:

[r1] Hälsa- och sjukvården

[r2] Socialtjänsten

[r3] Familjerätten

[r4] Polisen

[r5] Målsäggarbiträde

[r6] Advokat

[r7] Åklagare

[r8] Brottsofferjouren

[r9] Kvinnofridslinjen

[r10] Familjecentral

[r11] Öppenvårdsmottagning för våld i nära relationer

[r12] Kvinnojour

[r13] Tjejjour

[r14] Krismottagning för män

[r15] Tingsrätt/Domstol

[r16] \${Q22_1.r16.open}

22.3 Om du har sökt hjälp eller stöd angående våldet, upplever du att du på det hela taget har fått den hjälp eller det stöd du behövde?

Kolumn:

[c1] 1: Inte alls

[c2] 2

[c3] 3

[c4] 4

[c5] 5: I hög grad

[c99] Avstår att svara/ Jag har inte utsatts för våld

22.4 Saknade du någonting när du var i kontakt med en myndighet eller organisation eller finns det någonting som du tycker behöver förändras eller förbättras?

Om du inte har någon kommentar, klicka vidare!

22.5 Hur hade du önskat att bemötande och stöd skulle fungera när du sökte hjälp eller var i kontakt med myndigheter angående våldet?

Om du inte har någon kommentar, klicka vidare!

22.6 Om du någon gång har utsatts för våld av en närstående - har det vid något tillfälle gjorts en polisanmälan angående det våld du utsatts för?

Rad:

[r1] Ja, genom egen anmälan

[r2] Ja, genom annan persons anmälan

[r3] Nej

[r4] Vet ej

[r5] Avstår att svara/ Jag har inte utsatts för våld

22.7 Ledde din anmälan till åtal?

Rad:

[r1] Ja

[r2] Nej

[r3] Avstår att svara/ Jag har inte utsatts för våld

22.8 Om du utsatts för våld av en närstående, men inte gjort en polisanmälan – vilket var det främsta skälet att du inte anmälde?

Rad:

[r1] Rädsla för mer våld

[r2] Rädsla för hämnd

[r3] Rädsla att bli lämnad

[r4] Rädsla att inte bli tagen på allvar

[r5] Tyckte inte att det var så allvarligt

[r6] Osäker på hur man gör

[r7] Annat skäl

[r8] Avstår att svara/ Jag har inte utsatts för våld

22.9 Vad hade fått dig att göra en polisanmälan?

Rad:

[r1] Trygghet i att veta att jag fått skydd direkt

[r2] Trygghet i att veta att personen inte kan hämnas eller skada mig senare

[r3] Trygghet i att veta att polisen tar våld i nära relationer på allvar

[r4] Att jag upplevt händelsen som mer allvarlig

[r5] Att jag hade varit säker på hur man gör

[r6] Att någon erbjudit stöd i att göra anmälan

[r7] Annat

[r8] Avstår att svara/jag har inte utsatts för våld

Till sist

23.1 Är det någonting du vill tillägga eller utveckla angående dina svar, upplevelser eller de teman som enkäten berört?

Om du inte har någon kommentar, klicka vidare

23.2 Är det någonting du vill tillägga angående frågorna eller enkäten?

Om du inte har någon kommentar, klicka vidare

FoU-rapporter från

FoU Välfärd; Region Gävleborg

- 2008:1 Karin Tillberg Mattsson
Demensteamet i Gästrikland – en utvärdering.
- 2008:2 Annika Almqvist, Mia Reuterborg & Per Åsbrink
Utvärdering av familjecentraler i Gävleborg.
- 2008:3 Bengt Finn
Brukarnas behov i centrum – samverkan i GÄST-projektet kring personer med psykiska funktions- hinder.
- 2009:1 Lena Aune
Slutrapport och utvärdering av projekt JämRum.
- 2009:2 Karin Tillberg Mattsson & Elisabeth Norin
Att bli ledare för sina arbetskamrater – studie av Kompetensstegen i Gävleborg.
- 2009:3 Annika Almqvist
Utvärdering av en samverkansprocess – ProG-projektet i Bollnäs.
- 2009:4 Annika Almqvist & Per Åsbrink
Att dokumentera socialtjänstens insatser för Barn och Unga – aktualiseringar till socialtjänsten i Gävleborg under 2008.
- 2010:1 Jannie Pevik Fasth
Barnahus – en första delrapport.
- 2010:2 Annika Almqvist
Självrespekt som väg ur våldet – utvärdering av Stickans gruppbehandling för män som utövat våld i nära relation.
- 2010:3 Annika Almqvist, Kaj Gustafsson, Ronnie Karlsson & Hanna Wickström
Unga vuxna utanför – kartläggning i Gävleborg.
- 2010:4 Lis Bodil Karlsson

Tryggare än så här kan det inte vara – en kvalitativ studie av Kvinnohemmet Rosen.

2010:5 Annika Almqvist & Per Åsbrink

Att dokumentera socialtjänstens insatser för Barn och Unga – aktualiseringar till socialtjänsten i Gävleborg 2009 i jämförelse med 2008.

2010:6 Inga Michaeli, Kaj Gustafsson & Karin Tillberg Mattsson

Utanför upptrampade stigar – en studie av förebyggande hembesök hos äldre i Gävleborg.

2011:1 Ann Lyrberg

Utbildning och kompetens inom missbruks- och beroendevården – en kartläggning bland personal i Gävleborgs län.

2011:2 Jannie Pevik Fasth

Träffpunkter för äldre – en studie av sociala mötesplatser i Hudiksvall, Söderhamn och Gävle.

2011:3 Annika Almqvist & Per Åsbrink

Att dokumentera socialtjänstens insatser för Barn och Unga – aktualiseringar till socialtjänsten i Gävleborg 2010 i jämförelse med 2009.

2011:4 Kaj Gustafsson

Utvärdering av Barnahus Gävleborg – slutrapport.

2011:5 Ann Lyrberg

Utvärdering av beroendemottagning i Bollnäs.

2012:1 Ingrid Nilsson & Karin Tillberg Mattsson

Ett redskap för brukarinflytande? – om möjligheter och dilemman i handikappomsorgens arbete med genomförandeplaner.

2012:2 Bengt Finn & Kristina Bromark

Återhämtning som ledstjärna – utvärdering av ”Hela vägens psykiatri Gästrikland”.

2012:3 Ann Lyrberg

Utvärdering av beroendemottagningen i Ljusdal.

2012:4 Annika Almqvist & Per Åsbrink

Att dokumentera socialtjänstens insatser för Barn och Unga – aktualiseringar till socialtjänsten i Gävleborg 2011 i jämförelse med perioden 2008–2010.

- 2012:5 Anna Karsbo
Bemötande av ensamkommande flyktingbarn i Gävleborgs län.
- 2012:6 Kaj Gustafsson
GBL och GHN-problematiken i Bollnäs kommun – en inventering av kunskaper, samverkansformer och behov av utvecklingsarbete.
- 2013:1 Ingrid Nilsson & Karin Tillberg Mattsson
Att tillgodose sociala behov för en skälig levnadsnivå – en studie av hemtjänst i Gävleborgs län.
- 2013:2 Annika Almqvist & Per Åsbrink
Att dokumentera socialtjänstens insatser för Barn och Unga – aktualiseringar till socialtjänsten i Gävleborg 2012 i jämförelse med perioden 2008-2011.
- 2013:3 Marie Löhman
Kontaktfamilj – till vem, varför och hur? Handläggare inom Socialtjänsten i samtliga kommuner i Gävleborgs län beskriver en av sina vanligaste tjänster riktad till barn och unga.
- 2013:4 Annika Almqvist & Per Åsbrink
Att öka kunskapen om barnen i gruppverksamheter.
- 2013:5 Annika Almqvist & Per Åsbrink
Utvärdering av familjecentrum i Ljusdal.
- 2014:1 Kaj Gustafsson
GBL-missbruk i Bollnäs kommun – en studie av erfarenheter och upplevelser bland droganvändare och föräldrar.
- 2014:2 Ann Lyrberg
Barns och föräldrars behov av stöd i familjer med missbruk – en intervjustudie med föräldrar och personal inom missbruks- och beroendevården i Gävle, Hudiksvall och Ovanåkers kommuner i Gävleborg.
- 2014:3 Annika Almqvist & Per Åsbrink

Att dokumentera socialtjänstens insatser för Barn och Unga – aktualiseringar till socialtjänsten i Gävleborg 2013 i jämförelse med perioden 2008-2012.

2014:4

Kaj Gustafsson

Uppföljning av stöd- och behandlingsinsatser till barn och familjer som varit aktuella på Barnahus Gävleborg – Vad hände med barnen?

2015:1

Kaj Gustafsson

Utvärdering av framtidssamtalet med unga lagöverträdare i Hudiksvalls kommun.

2015:2

Annika Almqvist & Per Åsbrink

Att dokumentera socialtjänstens insatser för Barn och Unga – Aktualiseringar till socialtjänsten i Gävleborg 2014 i jämförelse med perioden 2009–2013.

2016:1

Ann Lyrberg

Öppenvårdsmottagning Våld i Nära Relationer – En utvärdering.

2016:2

Kaj Gustafsson

Arbetet med våld i nära relationer i Gävleborgs län – En bild av läget 2015.

2016:3

Annika Almqvist & Per Åsbrink

Att dokumentera socialtjänstens insatser för Barn och Unga – Aktualiseringar till socialtjänsten i Gävleborg 2015 i jämförelse med perioden 2009-2014.

2016:4

Annika Almqvist & Inger Linblad

Samverkan om barn och ungdomar med komplex problematik. Utvärdering av projektet SAX i samarbete mellan Högskolan i Gävle och FoU Välfärd vid Region Gävleborg.

2017:1

Ann Lyrberg

En baslinjemätning av samverkansklimatet.

2017:2

Per Åsbrink

Att dokumentera socialtjänstens insatser för Barn och Unga – Aktualiseringar till socialtjänsten i Gävleborg 2016 i jämförelse med perioden 2009–2015.

2017:3

Ann Lyrberg

Öppenvård i Gävleborg – En genomlysning av Gävleborgs kommuners öppna insatser inom miss-bruks- och beroendområdet.

- 2017:4 Johan Fagerberg
Spelmissbruk – En forskningsöversikt.
- 2018:1 Kaj Gustafsson
Utvärdering av den gemensamma socialjouren i Gävleborgs län.
- 2018:2 Per Åsbrink
Att dokumentera socialtjänstens insatser för Barn och Unga – Aktualiseringar till socialtjänsten i Gävleborg 2017 i jämförelse med perioden 2009–2016.
- 2018:3 Ann Lyrberg
Förbättrade stöd- och behandlingsinsatser vid omhändertagande av berusade personer i Gävleborg – Utvärdering av ett nationellt finansierat utvecklingsarbete 2014-2016
- 2019:1 Karin Tillberg Mattsson
Boendestödet i Gävleborg – framgångsfaktorer och utvecklingsområden.
- 2019:2 Per Åsbrink
Att dokumentera socialtjänstens insatser för vuxna. Aktualiseringar till socialtjänsten i Gävleborg 2018.
- 2019:3 Per Åsbrink
Att dokumentera socialtjänstens insatser för Barn och unga. Aktualiseringar till socialtjänsten i Gävleborg 2018 i jämförelse med perioden 2010–2017.
- 2019:4 Kaj Gustafsson och Jofen Kihlström
Arbetet med föräldraskapsstöd i Gävleborgs län - en behovsanalys.
- 2020:1 Kaj Gustafsson och Oskar Andersson
Förstudie kring psykisk ohälsa i Ljusdal
- 2020:2 Per Åsbrink
Att dokumentera socialtjänstens insatser för Barn och unga. Aktualiseringar till socialtjänsten i Gävleborg 2019 i jämförelse med perioden 2010–2018.
- 2020:3 Kaj Gustafsson och Oskar Andersson
Förstudie kring psykisk ohälsa i Gävle
- 2020:4 Per Åsbrink

Att dokumentera socialtjänstens insatser för vuxna. Aktualiseringar till socialtjänsten i Gävleborg 2019.

2020:5 Karin Tillberg Mattsson & Tord Fredriksen

Äldres vardagsliv under coronapandemin – en intervjustudie i Gävleborg.

2020:6 Oskar Andersson

Gävle, en äldrevänlig kommun? – baslinjemätning.

2021:1 Kaj Gustafsson

Behovsanalys kopplad till arbetet i Gävleborgs län mot missbruk och beroende i åldersgruppen 13-29 år.

2021:2 Karin Tillberg Mattsson, Hanna Nordlund & Martina Lindvärd

Att öka kunskapen om barnen i öppenvården – individbaserad systematisk uppföljning i Gävleborg.

Våld i nära relationer i Gävle kommun

- Medborgarundersökning, 2021

Våld i nära relationer är ett problem som utöver stort lidande medför omfattande samhällskostnader. Begreppet våld i nära relationer är brett och kan omfatta våld mot såväl vuxna som barn och i alla typer av nära relationer. I syfte att få en bättre bild av våldet i nära relationer i Gävle kommun genomfördes föreliggande kartläggning. Kartläggningen genomfördes med hjälp av en webbenkät som 4042 invånare i Gävle kommun bjöds in att delta i. Frågorna i enkäten avsåg bland annat att undersöka utsatthet under olika perioder i livet och bland olika grupper samt konsekvenser av utsatthet och benägenhet att söka hjälp m.m.

Beställ rapporten från:
fou.valfard@regiongavleborg.se

Region Gävleborg, FoU Valfärd
Gävle sjukhus, ingång 9 A
801 87 Gävle

FoU rapport 2022:2
ISBN 978-91-986805-3-9

